

БУЛГАРГАЗ

БУЛГАРГАЗ ЕАД

**ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ**

31 ДЕКЕМВРИ 2023 Г.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева)

	Приложение	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
		2023 г.	2022 г.
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	7, 9	360	465
Нематериални активи	8	243	280
Отсрочени данъчни активи	10	28 228	22 282
		28 831	23 027
Текущи активи			
Материални запаси	12	499 799	526 879
Търговски и други вземания	11	882 038	715 513
Предплатени доставки за природен газ	13	461 453	555 262
Активи по договори	21	85 096	55 698
Парични средства и еквиваленти	14	2 265	207 395
		1 930 651	2 060 747
ОБЩО АКТИВИ		1 959 482	2 083 774
КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
Собствен капитал			
Акционерен капитал	16	231 698	231 698
Резерви	17	21 130	21 152
Натрупана загуба		(127 313)	(74 932)
		125 515	177 918
Нетекущи пасиви			
Заеми	18	1 170 000	806 085
Задължение по лизинг	9	125	121
Провизии	34	53 715	53 100
Задължения за обезщетения при пенсиониране	20	167	120
		1 224 007	859 426
Текущи пасиви			
Заеми	18	307 468	718 071
Търговски и други задължения	19	297 159	324 923
Задължение по лизинг	9	188	312
Задължения за данъци върху доходите		5 111	3 071
Задължения за обезщетения при пенсиониране	20	34	53
		609 960	1 046 430
ОБЩО ПАСИВИ		1 833 967	1 905 856
ОБЩО КАПИТАЛ И ПАСИВИ		1 959 482	2 083 774

Настоящият годишен финансов отчет е одобрен от Съвета на директорите на 30 май.2024 г. и подписан на 13.06.2024 г.

Лилия Иванова
Ръководител отдел "Счетоводство"

Веселин Синабов
Изпълнителен директор

С одиторски доклад на съвместните одитори на 13.06.2024 г.

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество № 032
Марий Апостолов
Управител

Захарина Нексия ЕООД, одиторско дружество № 138
Димитрина Захарина
Управител

Емилия Маринова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Стойчо Милев
Регистриран одитор, отговорен за одита

Приложенията на стр. 5 до 74 представляват неразделна част от настоящия годишен финансов отчет.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
**ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
ЗА ГОДИНАТА, ЗАВЪРШВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.**

(Всички суми са в хиляди български лева)	Приложение	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ	
		2023 г.	2022 г. *преизчислен
Приходи от продажба на природен газ	21	2 507 716	4 064 310
Други приходи	22	58 265	29 231
Себестойност на продадения природен газ		(2 348 460)	(3 944 493)
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка на финансови активи	23	(29 624)	(34 670)
Загуби от обезценка на материални запаси	12	(41 713)	(173 247)
Загуби от обезценка на нефинансови активи – аванси за природен газ	13	(13 721)	-
Разходи за външни услуги	24	(20 339)	(19 311)
Разходи за неизползван капацитет	25	(106 038)	(14 548)
Разходи за възнаграждения и осигуровки	26	(4 516)	(3 913)
Разходи за материали	27	(95)	(72)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	7,8	(399)	(539)
Разходи за провизии	28	(615)	(754)
Други разходи	29	(160)	(569)
Печалба/(Загуба) от оперативна дейност		301	(98 575)
Приходи от лихви	30	-	1 330
Разходи за лихви, банкови такси и комисионни	30	(44 157)	(18 962)
(Загуби) /Печалби от валутно-курсови разлики, нетно	31	(6 357)	4 948
Финансови разходи, нетно		(50 514)	(12 684)
Загуба преди облагане с данъци		(50 213)	(111 259)
(Разходи) за/приходи от данъци върху печалбата	32	(2 168)	17 774
Нетна загуба за годината		(52 381)	(93 485)
Други компоненти на всеобхватния доход:			
Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи	20	(24)	6
Данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата	32	2	(1)
Друга всеобхватна (загуба)/ доход за годината, нетно от данъци		(22)	5
Общо всеобхватна загуба за годината		(52 403)	(93 480)

Настоящият годишен финансов отчет е одобрен от Съвета на директорите на 30 май 2024 г. и подписан на 13.06.2024 г.

Лилия Иванова
Ръководител отдел "Счетоводство"

Веселин Синабов
Изпълнителен директор

С одиторски доклад на съвместните одитори 13.06.2024 г.

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество № 032
Марий Апостолов
Управител

Захарина Нексия ЕООД, одиторско дружество № 138
Димитрина Захарина
Управител

Емилия Маринова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Стойчо Милев
Регистриран одитор, отговорен за одита

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
ЗА ГОДИНАТА, ЗАВЪРШВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева)

	Акционерен капитал	Резерви	Натрупана загуба	Общо собствен капитал
КЪМ 1 ЯНУАРИ 2022 г.	231 698	14 757	82 458	328 913
Нетна загуба за годината	-	-	(93 485)	(93 485)
Други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	5	-	5
Общо всеобхватна загуба	-	5	(93 485)	(93 480)
Сделки с едноличния собственик				
Разпределяне за дивидент	-	-	(57 515)	(57 515)
Общо сделки с едноличния собственик	-	-	(57 515)	(57 515)
Разпределяне за фонд „Резервен“	-	6 390	(6 390)	-
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2022 г. (преизчислен)	231 698	21 152	(74 932)	177 918
КЪМ 1 ЯНУАРИ 2023 г.	231 698	21 152	(74 932)	177 918
Нетна загуба за годината	-	-	(52 381)	(52 381)
Други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	(22)	-	(22)
Общо всеобхватна загуба	-	(22)	(52 381)	(52 403)
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.	231 698	21 130	(127 313)	125 515

Настоящият годишен финансов отчет е одобрен от Съвета на директорите на 30 май 2024 г. и подписан на 13.06.2024 г.

Лилия Иванова
 Ръководител отдел "Счетоводство"

Веселин Синабов
 Изпълнителен директор

С одиторски доклад на съвместните одитори 13.06.2024 г.

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество № 032
 Марий Апостолов
 Управител

Захарина Нексия ЕООД, одиторско дружество № 138
 Димитрина Захарина
 Управител

Емилия Маринова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Стойчо Милев
 Регистриран одитор, отговорен за одита

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
ЗА ГОДИНАТА, ЗАВЪРШВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева)

	Прил.	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31	
		2023 г.	ДЕКЕМВРИ 2022 г.
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ			
Постъпления от клиенти		2 607 162	4 737 795
Постъпления по съдебни вземания и свързани с тях такси		6 533	1 556
Постъпления от сделки със свързани лица		28 510	43 161
Плащания за данък върху дохода		(6 071)	(1 594)
Плащания към доставчици в т.ч. за:		(2 460 552)	(5 587 934)
<i>За покупка на природен газ</i>		(2 308 382)	(5 414 567)
<i>По сделки със свързани лица</i>		(147 424)	(1 146 558)
<i>Плащания към други търговски контрагенти</i>		(4 746)	(26 809)
Платени данъци, различни от данъка върху дохода		(280 009)	(558 725)
Плащания за възнаграждения и осигуровки на персонала		(4 528)	(3 947)
Постъпления по програма за компенсиране по решение на Министерски съвет (МС)		-	234 355
Други плащания за оперативна дейност, нетно		(3 257)	(611)
Нетни парични потоци от оперативната дейност		(112 212)	(1 135 944)
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ			
Придобиване на нематериални активи		(49)	(8)
Придобиване на машини и съоръжения		(306)	(292)
Нетни парични потоци от инвестиционната дейност		(355)	(300)
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ			
Плащания на главници по договори за лизинг	9	(135)	(343)
Плащания на лихви по договори за лизинг	9	(11)	(16)
Получени заеми	15	405 000	1 547 813
Плащания по получени заеми	15	(492 515)	(192 509)
Постъпления от банков овърдрафт	15	57 789	150 769
Плащания за банков овърдрафт	15	(33 263)	(153 372)
Плащания на лихви и такси по получени заеми	15	(28 271)	(8 463)
Нетни парични потоци от финансовата дейност		(91 406)	1 343 879
Нетно (намаление)/ увеличение на паричните средства и еквиваленти през годината		(203 973)	207 635
Парични средства и еквиваленти в началото на годината, бруто		207 544	211
Загуби от валутна преоценка на парични средства и еквиваленти, нетно		(1 302)	(302)
Начислени очаквани кредитни загуби на парични средства и еквиваленти		(4)	(149)
Парични средства и еквиваленти в края на годината	14	2 265	207 395

Настоящият годишен финансов отчет е одобрен от Съвета на директорите на 30 май 2024 г. и подписан на 13.06.2024 г.

Лилия Иванова
 Ръководител отдел "Счетоводство"

Веселин Синабов
 Изпълнителен директор

С одиторски доклад на съвместните одитори 13.06.2024 г.

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество № 032

Марий Апостолов

Управител

Емилия Маринова

Регистриран одитор, отговорен за одита

Захаринова Нексия ЕООД, одиторско дружество № 138

Димитрина Захаринова

Управител

Стойчо Милев

Регистриран одитор, отговорен за одита

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

---

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

„Булгаргаз“ ЕАД („Дружеството“), ЕИК 175203485 е еднолично акционерно дружество, регистрирано в съответствие с Търговския закон, със седалище и адрес на управление: гр. София, Район Сердика, ул. „Петър Парчевич“ № 47. Дружеството е вписано в Регистъра за търговските дружества, под №113068, том 1534, стр.35 по ф.д. №16440/2006 г. и е регистрирано на основание Решение №1 от 15 януари 2007 г.

Дружеството е с основен предмет на дейност обществена доставка на природен газ, както и свързаните с нея покупки и продажби на природен газ.

Основните стратегически цели на „Булгаргаз“ ЕАД са свързани с отговорностите и задълженията за непрекъснатост и сигурност на доставките на природен газ. Гарантирането на доставките на природен газ е от ключово значение за енергийната сигурност на България. Това е свързано с поддържане на постоянна финансова стабилност и повишаване на икономическата ефективност от дейността на компанията, в условията на пазарна волатилност и висока междуфирмена задължнялост в енергийния сектор.

Дружеството извършва дейността доставка на природен газ в съответствие с индивидуална лицензия за обществена доставка на природен газ на територията на Република България – лицензия № Л-214-14/29.11.2006 г., издадена от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране за срок от 35 години. Считано от 16.09. 2021 г. Дружеството притежава и Лицензия за търговия с природен газ № Л-548-15 от 16.09.2021 г., издадена от Комисията за енергийно и водно регулиране на основание чл. 31, ал. 1, т. 1, във връзка с чл. 39, ал. 1, т. 5, предложение второ от Закона за енергетиката.

„Булгаргаз“ ЕАД притежава и лиценз за търговия с природен газ на територията на Република Гърция, по Решение № 247/2020 - безсрочно и Решение № 311/2022 за търговия на едро с природен газ на територията на Република Гърция, за срок от 20 години като осъществява търговска дейност с природен газ на Гръцката енергийна борса (ENEX) .

Дружеството е притежател и на безсрочно разрешение № 2023P 0370 от 20 юни 2023 година, за търговия с природен газ, издадено от Република Словакия – Регулаторна служба за мрежови индустрии.

„Булгаргаз“ ЕАД е еднолично акционерно дружество, чийто акционерен капитал се притежава от „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД. Крайният собственик на Дружеството е Българската държава, чрез Министеръта на енергетиката.

Дружеството е регистриран ползвател на газопреносната мрежа в Сърбия.

Дружеството има едностепенна система на управление, чиито органи на управление са едноличен собственик на капитала и Съвет на директорите. Към 31 декември 2023 г. Дружеството се управлява и представлява от изпълнителния директор Деница Златева и има Съвет на директорите в следния състав:

- Деница Златева – изпълнителен член на Съвета на директорите;
- Иван Топчийски – председател на Съвета на директорите;
- Веселин Синабов – член на Съвета на директорите;
- Димитър Спасов – член на Съвета на директорите;
- Татяна Петрова-Бояджиева – член на Съвета на директорите.

Считано от 23 април 2024 г. и към датата на изготвяне на отчета , Дружеството се управлява и представлява от изпълнителния директор Веселин Синабов и има Съвет на директорите в следния състав:

- Веселин Синабов – изпълнителен член на Съвета на директорите;
- Иван Топчийски – председател на Съвета на директорите;
- Михаил Мариов Милков– член на Съвета на директорите;
- Бянка Светлозар Рачева – член на Съвета на директорите;
- Марин Асенов Филиповски – член на Съвета на директорите.

Дружеството не генерира отчетна информация по дейности, поради факта, че доставката на природен газ е единствената дейност за периода.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет, Дружеството има Одитен комитет в следния състав:

- Илин Кривошиев – Председател
- Цветислава Кръстева – член
- Димитър Милев – член

2. ИЗЯВЛЕНИЕ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С МСФО И ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПА ЗА ДЕЙСТВАЩО ПРЕДПРИЯТИЕ

2.1. ИЗЯВЛЕНИЕ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С МСФО, ПРИЕТИ ОТ ЕС

Финансовият отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Международните стандарти за финансово отчитане („МСФО“), публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти („СМСС“) и приети за прилагане в Европейския съюз от Комисията на Европейския съюз („Европейската комисия“). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е изготвен съгласно принципа за историческа цена, модифициран по отношение на оценката на активи от машини и съоръжения по преоценена стойност.

Годишният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми, включително сравнителната информация за 2022 г., са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго.

2.2. ПРИНЦИП НА ДЕЙСТВАЩО ПРЕДПРИЯТИЕ

Към 31 декември 2023 г., финансовият отчет е изготвен при спазване на принципа на действащо предприятие, което предполага, че Дружеството ще продължи дейността си в обозримо бъдеще.

Както е оповестено в Приложение 1 „Обща информация“, Дружеството притежава индивидуална лицензия за дейността обществена доставка на природен газ на територията на Република България, издадена от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране за срок от 35 години и Лицензия за търговия с природен газ № Л-548-15 от 16.09.2021 г.

Основното предназначение на Дружеството е да изпълнява функцията на обществен доставчик на природен газ в страната.

Бъдещата дейност на Дружеството като обществен доставчик и търговец на природен газ зависи пряко от бизнес средата, регулаторните изисквания, наличието на валидни договори за осигуряване на доставка на природен газ според нуждите за потребление, наличие на договори за продажба на природен газ на клиенти на Дружеството, както и от поддържане на необходимата финансова обезпеченост за осъществяване на дейността.

За периода, приключващ на 31 декември 2023 г. Дружеството отчита нетна загуба в размер на (52 381) хил. лева.

Към 31 декември 2023 г. натрупаната загуба е в размер на (127 313) хил. лв., нетният паричен поток от оперативна дейност е отрицателен на стойност (112 212) хил. лв., но текущите активи превишават текущите пасиви с 1 320 691 хил. лв. Загубата за периода се дължи основно на признатите загуби от обезценка на финансови и нефинансови активи.

Към 31 декември 2023 г. собственият капитал на Дружеството, на стойност 125 515 хил. лв., е под размера на регистрирания акционерен капитал със сумата от 106 183 хил. лв., но чистата стойност на имуществото (разликата между стойността на правата и задълженията на дружеството) съгласно чл.247а, ал.2 от Търговския закон е положителна величина.

БУЛГАРГАЗ ЕАД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Предходната 2022 г. беше изключителна динамична за дейността на Дружеството и доведе до съществени трансформации в бизнес модела, веригите на доставка и договорните отношения на Дружеството. Поредица събития и обстоятелства, извън контрола на Дружеството, доведоха до значителни промени на пазара на природен газ в България. През цялата 2022 г. цените на природния газ растяха с бърз и съществен темп, но към края на 2022 г. и началото на 2023 г. започна постепенно успокояване на пазара на природния газ.

В тази динамична обстановка, на 29 юни 2022 г. влезе в сила Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент за изменение на регламенти Регламент (ЕС) 2017/1938 и Регламент (ЕО) № 715/2009 във връзка със съхранението на газ за изпълнение на целите за запълване на хранилищата в Европейския Съюз. В тази връзка Булгаргаз, както и другите ползватели на газовото хранилище в Чирен, нагнети количества природен газ над планираните при значително завишени цени. За постигането на външно наложените изисквания за 80% запълненост на хранилищата, се стигна до поддържането на големи наличности природен газ на високи цени. В допълнение на това, сравнително топлата зима ограничи добива на природен газ. Съгласно чл.6б ал.1 от Регламента, държавите членки предприемат всички необходими мерки, включително предвиждане на финансови стимули или компенсации за участниците на пазара, с цел постигане на целите за запълване, определени съгласно член 6а от Регламента.

В тази връзка, очакванията на ръководството са, че Дружеството ще бъде компенсирано чрез разработената от Министерство на енергетиката „Програма за компенсиране на високите цени на природния газ нагнетен в ПГХ „Чирен“ в периода 01.05.2022 - 11.10.2022 г.“, за количества природен газ, добити през месеците януари-април 2024 г. Програмата е в процедура за съгласуване между членовете на Министерския съвет с цел приемането ѝ от правителството и последващи действия, свързани с получаване на Решение от Европейската комисия по отношение допустимостта на помощта. До ЕК е изпратена нотификация за одобрение на планираната схема за помощ по мярка SA.112301 като към датата на изготвяне на финансовия отчет ръководството е уведомено, че се провежда интензивна комуникация между представители на Главна дирекция „Конкуренция“ на ЕК и екип на Министерството на енергетиката за уточняване на възможните параметри на механизма за компенсации. Съгласно предложения проект на Програмата за компенсации, очакваният от Дружеството финансов ресурс към 20 май 2024 г. е с индикативен размер от 154 млн. лв. Програмата е приложима за всички компании с нагнетен природен газ в подземното газово хранилище в посочения период.

Пазарът на природен газ в Европа, и в частност в България и региона, претърпя значителни промени през последните 2 години основно в резултат на преустановените доставки от Русия за някои европейски държавни, включително и България. Това доведе до предприемането на активни действия и полагането на усилия от страна на държавите от Европейския съюз за намаляване на енергийната зависимост от Русия. Делът на доставките на втечен природен газ се е удвоил през периода август 2022 – юли 2023 г. в сравнение с нивата през 2019 г. Консумацията на природен газ в Европейския съюз също намалява, като за периода август 2022 г. – март 2023 г. е отчетено, че повечето страни-членки са постигнали поставената от Европейската комисия цел за намаление с 15% на консумацията на природен газ спрямо средното потребление през предходните 5 години. По данни на Евростат, достигнатият спад на потребление на природен газ за България е около 19 %.

През 2023 г. настъпи тенденция към намаление на цените на природния газ на европейските газовите пазари, дължащо се на:

- Запълването на газовите хранилища;
- Осигуряване на алтернативни доставки на втечен природен газ;
- Изграждане на нови терминали за ре-газификация на втечен природен газ на повече европейски пристанища;
- Сравнително топлата зима;
- Ограничаване на икономическата активност на азиатските пазари;
- Продължаващи местни и регионални доставки на количества руски природен газ.

БУЛГАРГАЗ ЕАД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

На основание подписаното на 30.12.2022 г. споразумение с BOTAŞ BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş, „Булгаргаз“ ЕАД си осигурява достъп до терминалите за регазификация на втечен природен газ в Турция и последващия му пренос до територията на Република България при предоставена гъвкавост на доставките. Периодът на Споразумението между „Булгаргаз“ ЕАД и Боташ е 01.04.2023 г. – 31.12.2035 г. С Решение №26 от 12.01.2023 г. Министерският съвет на Република България одобрява подписаното Споразумение. Споразумението предоставя капацитет за регазификация на до 14 товара (14 000 000 MWh) втечен природен газ годишно и последващ му пренос до точката на междусистемно свързване на границата на Република Турция и Република България – Малкочлар/Странджа 1, в размер на до 19 000 000 MWh годишно. Разликата в количествата между възможността за доставка на втечен природен газ и последващият му пренос е с цел предоставяне на гъвкавост при получаването на количествата доставен втечен природен газ. При доставка на 14 товара и право на пренос на 14 000 000 MWh, това би означавало липса на възможност за елемент на гъвкавост за Дружеството, тъй като за да бъдат приети всички доставени количества е необходимо всеки ден през съответната година да бъде получавано едно и също количество. С договарянето на по-големия капацитет за пренос спрямо възможността за доставка се постига значителна годишна гъвкавост (оценена като 28% от общия обем) при приемането на доставяните количества. Преценката на ръководството е, че през лятото, когато потреблението е по-ниско, то количествата могат да не бъдат приемани изцяло, като по-големия капацитет за пренос позволява тези недовзети количества да бъдат взети през зимния период, когато потреблението е значително по-високо. Същевременно, по този начин се осигурява и значителна гъвкавост при заявките на дневна база (по време на ремонтните дейности на 26-27 септември в резултат на прекъсване на капацитета само за два дни Булгаргаз генерира загуби от над 10 000 000 млн.лв.). В допълнение на това, гъвкавостта, която ползва Дружеството при заявяване и прием на количества спестява значителни финансови загуби от продажба на количества природен газ под себестойност на борсата и/или като положителен дисбаланс към оператора на газопреносната мрежа, не само при прекъсване в резултат на ремонти дейности, но и при недовзимане от страна на клиентите на дружеството. По наши изчисления за периода Януари – Март 2024 г., когато доставките за клиентите се осигуряваха в рамките от Споразумението са спестени минимум 30 млн. лв. загуби от продажба под себестойност на борсов пазар и/или като положителен дисбаланс.

Освен това, наличието на такова споразумение с условия, които предоставят гъвкавост при управлението на доставките, позволява при правилно прогнозиране на цените на природния газ да бъде реализирана и печалба, като например количествата втечен природен газ доставени през летния период, когато цените са по-ниски да бъдат реализирани на пазара през зимния период, когато цените са по-високи.

Също така, договорената цена за предоставяната услуга по Споразумението е твърда за целия период на договора (с годишна инфлационна индексация, считано от 01.01.2025 г.), което елиминира риска за Дружеството от заплащане на по-високи цени при високо търсене за резервиране на слотове за съхранение и регазификация. При спирането на руските доставки за Булгаргаз в края на април 2022 г. на единствения действащ терминал в региона, този в Ревитуса, Гърция, нямаше свободни слотове до края на 2022 г. На проведения в края на 2022 г. търг за слотове за съхранение и регазификация за 2023 г., поради големият интерес, Булгаргаз ЕАД успя да резервира само 2 слота за 2023 г. и 2 слота за 2024 г. на значително по-високи цени от първоначално обявените.

Срокът на Споразумението позволява сключването на дългосрочен договор (над 10 години) за доставка на втечен природен газ. При дългосрочните договори за втечен природен газ, цените на стоката не са обвързани с пазарните, както е при краткосрочните доставки, а са с цел покриване на инвестицията за разработване на съответно газово находище и/или терминал за товарене на ВПГ.

Сключването на Споразумението осигури трети източник на доставка за дружеството, което от своя страна освен гореизброените предимства носи сигурност и независимост при доставките за българските потребители, тъй като по този начин Булгаргаз е диверсифицирал маршрутите и източниците на доставки осигурявайки три взаимнозаменяеми източника на доставка.

БУЛГАРГАЗ ЕАД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Пазарните цели на „Булгаргаз“ ЕАД са свързани със запазване на пазарните позиции в страната и навлизане на други газови пазари. За постигането на тези цел, Булгаргаз“ ЕАД полага усилия да предлага гъвкави и конкурентни търговски условия на пазара. Пазарът на природен газ в България е сравнително малък, като към настоящия момент може да се приеме, че търговията с природен газ е изцяло либерализирана. От съществено значение е също подобряване на функционирането на газовата борса (платформа за търговия „Газов хъб Балкан“ ЕАД), като е необходимо да бъде разработен механизъм, гарантиращ изпълнението на сключените сделки. Решенията изискват съвместни действия на държавата, независимия регулатор и „Булгаргаз“ ЕАД, като участник.

Финансовите цели на „Булгаргаз“ ЕАД са свързани с осигуряване на финансовата стабилност на дружеството. Ръководството на Дружеството е изготвило бизнес план и прогноза за развитие, които се базират на прогнозните заявки на клиенти, действащите нормативни актове, регламентиращи ценообразуването на природния газ, задълженията по съществуващите договори с доставчици на природен газ и прогнози, изготвени от водещи агенции. Ценообразуването на природния газ, което дружеството прилага, в зависимост от пазара, на който се реализира:

- на регулиран пазар - ценообразуването се извършва при спазване изискванията на Наредба №2 от 19.03.2013 г.
- на свободен пазар – ценообразуването е пазарно - определено по договори с клиенти, пряко присъединени към газопреносната система
- организиран борсов пазар в страната и в държавите, в които дружеството разполага с „Лиценз за търговия“- ценообразуването следва пазарната конюнктура на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД и на газовите борси в съответните държави.
- продажбата на услуги и продажби извън организиран борсов пазар (на вътрешния и международните пазари) - ценообразуването следва пазарната конюнктура към съответния момент. Основен подход при продажби извън организиран борсов пазар е прилагането на формулата “ТТFfm+надбавка”.

Дружеството предвижда ръст на продажбите на борсов/регионален пазар през 2025 г. в следствие на прекратяване на транзитния пренос на руски газ през Украйна. Очаква се това да доведе до покачване на търсенето на втечен природен газ в Централна и Източна Европа и засилен интерес към доставки по трасето Гърция/Турция към Европа. През 2024г. се очаква и въвеждането в търговска експлоатация на терминала в Александруполис и стартирането на доставки на втечен природен газ (LNG) за българския пазар.

Основните предизвикателства пред „Булгаргаз“ ЕАД са свързани от една страна с ролята на дружеството като обществен доставчик и търговец на природен газ в условията на либерализиран пазар, а от друга, с ролята му в прехода към въглеродно неутрална икономика (Зелена сделка). При тези условия „Булгаргаз“ ЕАД следва да развие дейността си като търговец на природен газ, при свободни цени и като всеки от конкурентите си се стреми към водеща роля на българския пазар и разширено присъствие на пазарите в региона. Сигурността на доставките, която „Булгаргаз“ ЕАД предлага, финансовата стабилност и добрата репутация на надежден партньор трябва да бъдат използвани като предимства в условията на свободна конкуренция.

Ръководството счита, че според наличната към момента информация, въз основа на която са направени прогнози за бъдещото развитие на Дружеството, както и поради продължаващата финансова и оперативна подкрепа от едноличния собственик на капитала, Дружеството ще продължи своята дейност и ще бъде в състояние да изпълнява задълженията си. Дружеството ще продължи да функционира като действащо предприятие и ще урежда своите задължения съгласно падежите и условията, свързани с тях. Предвид важността и стратегическото значение на изпълняваната от „Булгаргаз“ ЕАД дейност, „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД, като компания — майка, няма нито намерение, нито съществува законова необходимост от преустановяване на дейността на дружеството, независимо от финансовите му показатели към 31 декември 2023 г. Едноличният собственик на капитала се е ангажирал с продължаваща оперативна и финансова подкрепата на „Булгаргаз“ ЕАД за постигане на устойчив финансов и бизнес модел на развитие.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Ръководството на Дружеството е извършило своята преценка за събитията, фактите и обстоятелствата и в резултат на извършения анализ е достигнало до заключение, че принципът на действащо предприятие е адекватно приложен при изготвяне на годишния финансов отчет към 31 декември 2023 г.

3. СЪЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА И ПРОМЕНИ ПРЕЗ ПЕРИОДА

3.1. ПРОМЯНА НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА, ЕФЕКТ ОТ ПРОМЯНАТА И РЕКЛАСИФИКАЦИИ

Промяна на счетоводната политика

В резултат на променената геополитическа ситуация и преждевременно прекъснатите доставки от ООО „Газпром экспорт“ през 2022 г., се наложиха съществени промени в бизнес-модела на търговската дейност на „Булгаргаз“ ЕАД. Премина се от доставки по два основни дългосрочни договори за тръбен природен газ, при 100% дневна гъвкавост по договора с ООО „Газпром экспорт“, към осигуряване на 100% равномерни дневни доставки по множество договори за покупка на втечнен природен газ (LNG) и увеличен размер на тръбен газ, също със 100% равномерни доставки.

В тази връзка и с оглед на действащите нормативни разпоредби, регулиращи търговската дейност на Дружеството, ръководството направи преценка, че има по-подходящи способ за формиране на себестойността и модел за отписване на себестойността.

Считано от 01 януари 2023 г., Дружеството е възприело промяна в счетоводната политика в частта, свързана с първоначално и последващо оценяване на природния газ. Ръководството счита, че с промяната ще се постигне по-надеждно и по-уместно представяне във финансовите отчети на информацията и ефектите, свързани с операциите, събитията и условията за доставка и търговия с природен газ.

До 31 декември 2022 г., придобиването и съхранението на природния газ, собственост на Дружеството са отчитани на ниво „газопровод/точка на доставка, като себестойността на природния газ се формира от покупната цена и всички разходи, пряко свързани с доставката (транспорт, такса пренос, капацитет и други подобни).

С промяната на счетоводната политика се прилага подход при който придобиването на природния газ се отчита на два етапа - на ниво доставчик/ доставка и втори етап – разпределение на придобития природен газ от доставчик/ доставка по пазари на реализация и място на съхранение. Няма промяна в метода на изписване на себестойността на природния газ, той остава по средно-претеглена себестойност, който обаче се прилага към различен тип дезагргирана информация спрямо допреди това действащия начин.

По отношение на последващото оценяване на наличните материални запаси за определяне на нетната реализуема стойност на природния газ към края на отчетния период, с новата счетоводна политика се използва референтна TTFm цена (борсова цена за търговия на природен газ) за м. януари на следващата календарна година (към 31 декември 2022 г.: цената, която КЕВР е утвърдила за месеца на първия отчетен период за следващата година).

Следващата таблица показва ефектите от корекциите, признати за всяка отделна позиция от отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, в резултат на промяната в счетоводната политика, включително и промяната в представяне на суап-сделки за покупко-продажба на ВПГ.

Ефектите от промяната в счетоводната политика в настоящия финансов отчет към 31 декември 2023 г. засягат позициите, посочени по-долу. Нетният ефект върху позициите от отчета за финансовото състояние към 31 декември 2022 г. представлява единствено данъчния ефект върху загубата от обезценка на материалните запаси след прилагането на промяната в размер на 6 946 хил. лв. При прилагане на промяната на счетоводната политика по отношение на метода на отписване, балансовата стойност на природния газ е увеличена с 69 471 хил. лв. и непосредствено след това е призната загуба от обезценка в същия размер. Данъчният ефект от промяната е отчетен в намаление на разходите за данъци, намаление на загубата за периода и увеличение на отсрочените данъчни активи към 31.12.2022 г.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Отчет за печалбата или загубата	2022 г.	Промяна в счетоводна политика	Рекласификация на представянето на суап - сделки за покупко- продажба на ВПГ	2022 г.*
	хил. лв.			хил. лв.
Приходи от продажби на природен газ	4 898 139	-	(833 829)	4 064 310
Други приходи	29 231	-	-	29 231
Себестойност на продадения природен газ	(4 847 784)	69 462	833 829	(3 944 493)
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка на финансови активи	(34 670)	-	-	(34 670)
Загуби от обезценка на материални запаси – природен газ	(103 785)	(69 462)	-	(173 247)
Разходи за външни услуги	(19 311)	-	-	(19 311)
Разходи за възнаграждения и осигуровки	(3 913)	-	-	(3 913)
Разходи за материали	(72)	-	-	(72)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	(539)	-	-	(539)
Разходи за провизии	(754)	-	-	(754)
Други разходи	(15 117)	-	-	(15 117)
Печалба от оперативна дейност	(98 575)	-	-	98 575
Приходи от лихви	1 330	-	-	1 330
Финансови разходи	(18 962)	-	-	(18 962)
Други финансови приходи/разходи, нетно	4 948	-	-	4 948
Финансови приходи/разходи, нетно	(12 684)	-	-	(12 684)
Загуба преди данъци	(111 259)	-	-	(111 259)
Разходи за данък върху дохода	10 828	6 946	-	17 774
Загуба за периода	(100 431)	-	-	(93 485)

Отчет за финансовото състояние	2022	Промяна в счетоводната политика	2022 г.
	хил. лв.		презчислен хил. лв.
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	465	-	465
Нематериални активи	280	-	280
Отсрочени данъчни активи	15 336	6 946	22 282
	16 081	6 946	23 027
Текущи активи			
Материални запаси	526 879	-	526 879
Търговски и други вземания	715 513	-	715 513
Предплатени доставки за природен газ	555 262	-	555 262
Активи по договори	55 698	-	55 698
Парични средства и еквиваленти	207 395	-	207 395
	2 060 747	-	2 060 747
ОБЩО АКТИВИ	2 076 828	6 946	2 083 774

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Отчет за финансовото състояние	2022	Промяна в	2022 г.
	хил. лв.	счетоводната политика	преизчислен
КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
Собствен капитал	231 698	-	231 698
Резерви	21 152	-	21 152
Натрупана загуба	(81 878)	6 946	(74 932)
	170 972	6 946	177 918
Нетекущи пасиви			
Заеми - нетекуща част	806 085	-	806 085
Задължение по лизинг - нетекуща част	121	-	121
Провизии	53 100	-	53 100
Задължения за обезщетения при пенсиониране нетекуща част	120	-	120
	859 426	-	859 426
Текущи пасиви			
Заеми	718 071	-	718 071
Търговски и други задължения	324 923	-	324 923
Задължение по лизинг	312	-	312
Задължения за данъци върху доходите	3 071	-	3 071
Задължения за обезщетения при пенсиониране - текуща част.	53	-	53
	1 046 430	-	1 046 430
ОБЩО ПАСИВИ	1 905 856	-	1 905 856
ОБЩО КАПИТАЛ И ПАСИВИ	2 076 828	6 946	2 083 774
Разходи за данъци върху печалбата - Ефект от преизчислен отсрочен данък върху обезценка на материалните запаси	2022	Промяна в	2022 г.
	хил. лв.	счетоводната политика	преизчислен
		хил. лв.	хил. лв.
Ефект, възникване и обратно проявление на временните разлики	13 900	6 946	20 846

Рекласификации

С цел постигане на представяне, даващо по-уместна информация за ефекта от операции и други събития или условия върху финансовото състояние на Дружеството, някои от елементите са представени по различен начин в сравнение с финансовия отчет за 2022 г. Промените се отнасят до следните позиции:

- *Отчитане на суап сделките възникнали през втората половина на 2022 г като самостоятелна покупко-продажба на втечен природен газ, предназначен за последваща регазификация*. В сравнителния период за 2022 г. сделките по продажба на втечен природен газ са включени в себестойността на природния газ, като част от процеса на придобиване на тръбен газ, а не като самостоятелна покупко-продажба на втечен природен газ. В резултат на това отчетените приходи и себестойност за сравнителния период към 31 декември 2022 г. са нетирани с 833 829 хил. лв. Промяната няма ефект в печалбата и загубата на Дружеството.

- *Предплатени аванси за доставка на природен газ*, които са представени на отделен ред в Отчета за финансовото състояние на дружеството към 31 декември 2023 г на стойност 461 453 хил. лв. Към 31 декември 2022 г. платените аванси за доставка на природен газ в размер на 555 262 хил. лв., са били представени на ред Търговски и други вземания в отчета за финансовото състояние.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Промените за предходния отчетен период имат ефект само върху начина на представяне на елементи от отчета за финансовото състояние и отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход към 31 декември 2022 г. и не се отнасят до начина на тяхното оценяване.

3.1.1. НОВИ СТАНДАРТИ, ИЗМЕНЕНИЯ И РАЗЯСНЕНИЯ КЪМ МСФО, КОИТО СА В СИЛА ОТ 1 ЯНУАРИ 2023 ГОДИНА

Дружеството е приело следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и одобрени от ЕС, които са уместни и в сила за финансовите отчети на Дружеството за годишния период, започващ на 1 януари 2023 г.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети и МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводните политики в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Дружеството оповестява съществената информация свързана със счетоводната политика, вместо основните счетоводни политики. Измененията поясняват, че информацията за счетоводната политика е съществена, ако потребителите на финансовите отчети на предприятието се нуждаят от нея, за да разберат друга съществена информация във финансовите отчети и ако предприятието разкрива несъществена информация за счетоводната политика, тази информация не трябва да преобладава над съществената информация за счетоводната политика.

Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Измененията въвеждат определението за счетоводни приблизителни оценки и включват други изменения към МСС 8, които помагат на дружествата да разграничават промените в счетоводните приблизителни оценки от промените в счетоводните политики. Измененията ще помогнат на дружествата да подобрят качеството на оповестяванията на счетоводната политика, така че информацията да бъде по-полезна за инвеститорите и другите основни потребители на финансовите отчети.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични трансакции в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Предприятието трябва да прилага измененията в стандарта за трансакциите, които възникват на или след началото на най-скорошния представен сравнителен период. Също така Дружеството следва да признава в началото на най-скорошния представен сравнителен период отсрочени данъци за всички временни разлики, свързани с лизингови договори и задължения за извеждане от експлоатация и да признава кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, ако е приложимо) на съответната дата.

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и одобрени от ЕС, които са в сила за годишния период, започващ на 1 януари 2023 г. не са приложими и нямат значително влияние върху финансовите резултати или позиции на Дружеството:

-Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС

-Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 Сравнителна информация в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС.

3.1.2. СТАНДАРТИ, ИЗМЕНЕНИЯ И РАЗЯСНЕНИЯ, КОИТО ВСЕ ОЩЕ НЕ СА ВЛЕЗЛИ В СИЛА И НЕ СЕ ПРИЛАГАТ ОТ ПО-РАННА ДАТА ОТ ДРУЖЕСТВОТО

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2023 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

Информация за тези стандарти и изменения, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството, е представена по-долу.

Изменения в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания: Финансови споразумения с доставчици, в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС

БУЛГАРГАЗ ЕАД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Измененията на МСС 7 и МСФО 7 ще добавят изисквания за оповестяване, както и "указания" в рамките на съществуващите изисквания за оповестяване, които изискват от предприятията да предоставят качествена и количествена информация за споразуменията за финансиране на доставчици. Тези изменения добавят две цели за оповестяване, които ще накарат предприятията да оповестяват в пояснителните приложения информация, която позволява на ползвателите на финансовите отчети да оценят как споразуменията за финансиране от доставчици влияят върху пасивите и паричните потоци на предприятието и да разберат ефекта на споразуменията за финансиране от доставчици върху изложеността на предприятието на ликвиден риск и как предприятието може да бъде засегнато, ако споразуменията вече не са достъпни за него.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Международна данъчна реформа , Втори стълб Моделни правила, в сила от 1 януари 2023 г., все още не са приети от ЕС.

Измененията в МСС 12 са:

- Изключение от изискванията на МСС 12 предприятието да не признава и да не оповестява информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, свързани с данъците върху дохода по втори стълб на ОИСР. Предприятието трябва да оповести, че е приложило изключението.
- Изискване за оповестяване, според което предприятието трябва да оповестява отделно своите текущи данъчни разходи (приходи), свързани с данъците върху дохода по втори стълб.
- Изискване за оповестяване, което гласи, че в периодите, в които законодателството по втори стълб е прието или по същество е прието, но все още не е влязло в сила, предприятието оповестява известна или разумно оценена информация, която помага на потребителите на финансовите отчети да разберат излагането на предприятието на данъци върху дохода по втори стълб, произтичащи от това законодателство.
- Изискването предприятието да прилага изключението и изискването да оповести, че е приложило изключението незабавно след издаването на измененията и ретроспективно в съответствие с МСС 8.

Поради размера на стопанската дейност на Булгаргаз ЕАД и групата на Български Енергиен Холдинг ЕАД, към която Дружеството принадлежи, се очаква да подлежи на облагане с допълнителен корпоративен данък по реда на промените в Закона за корпоративното подоходно облагане, които са в сила от 1 януари 2024 г. (вижте Пояснение 31).

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети, в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС

Измененията в класификацията на пасивите като текущи или нетекущи засягат само представянето на пасивите в отчета за финансовото състояние, но не и размера или момента на признаването на активите, пасивите, приходите, разходите или информацията, която дружествата оповестяват за тези елементи. Измененията имат за цел да изяснят следното:

- класификацията на пасивите като текущи или нетекущи трябва да се основава на съществуващи права в края на отчетния период и да се приведе в съответствие формулировката на текстовете във всички засегнати параграфи, за да се изясни „правото“ на отсрочване на уреждането на пасива с поне дванадесет месеца. Изрично се посочва, че само наличните права „в края на отчетния период“ трябва да влияят върху класификацията на пасива;
- класификацията не се влияе от очакванията на дружеството дали ще упражни правото си да отсрочи уреждането на пасива; и
- уреждането на пасивите може да се осъществи чрез прехвърляне на парични средства, капиталови инструменти, други активи или услуги на контрагента.

Измененията, свързани с нетекущи пасиви, обвързани с финансови съотношения, водят до следните съображения, свързани с класификацията им и оповестявания:

- уточнява се, че ако правото на отлагане на уреждането за най-малко 12 месеца е предмет на изпълнение на условия от страна на предприятието след отчетния период, тогава тези условия няма да повлияят на това дали правото на отлагане на уреждането съществува в края на отчетния период (отчетната дата) за целите на класифицирането на пасива като текущ или нетекущ; и
- от предприятието се изисква да оповестява информация за:
  - условията (например естеството и датата, до която предприятието трябва да изпълни условието);

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

- дали предприятието би спазило условията въз основа на обстоятелствата към отчетната дата; и
- дали и как предприятието очаква да изпълни условията до датата, на която те трябва да бъдат тествани съгласно договора.

Изменения на МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг в сила не по-рано от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС

Измененията на МСФО 16 изискват от Дружеството продавач-наемател да оценява впоследствие лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг, по начин, по който не признава никаква сума от печалбата или загубата, която се отнася до правото на ползване, което то запазва. Новите изисквания не възпрепятстват продавача-наемател да признае в печалбата или загубата печалба или загуба, свързана с частичното или пълното прекратяване на лизинговия договор. Измененията на МСФО 16 не предписват специфични изисквания за оценяване на лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг.

МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” позволява на дружества, прилагащи за първи път МСФО, да продължат признаването на суми, свързани с регулирани цени в съответствие с изискванията на тяхната предишна счетоводна база. С цел подобряване на съпоставимостта с отчети на дружества, които вече прилагат МСФО и не признават такива суми, стандартът изисква да бъде представен отделно ефектът от регулираните цени.

3.2. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

При изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

3.3. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети”. Дружеството представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството: а) прилага счетоводна политика ретроспективно; б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или в) прекласифицира позиции във финансовия отчет и това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

Промяната на счетоводната политика на Дружеството е в сила от 01.01.2023 г. в съответствие с изискванията на МСС 8 Дружеството е преизчислило предходния сравнителен период на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, но ефектите не засягат позициите от отчета за финансово състояние. Поради това, не е представен втори сравнителен период в настоящия финансов отчет.

С цел постигане на представяне във финансовия отчет, даващо по-уместна информация за характера на дейността и ефекта от операции и други събития или условия върху финансовото състояние на Дружеството, някои от позициите на отчета за финансово състояние и отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход са представени по различен начин в сравнение с финансовия отчет за 2022 г. Детайлното оповестяване на рекласификациите е в пояснение 3.1.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

3.4. СДЕЛКИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

3.5. ПРИХОДИ

ПРИЗНАВАНЕ И ОЦЕНКА НА ПРИХОДИТЕ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Основните приходи, които Дружеството генерира, са свързани с продажба на природен газ.

Двете основни направления (към 31 декември 2022 г.: три основни направления, с Програма за освобождаване) на продажба на природен газ от страна на Дружеството са както следва:

- на регулиран пазар – по регулирани от КЕВР цени ;
- на свободен пазар - по свободно договорени цени в няколко сегмента:
  - -на клиенти пряко присъединени към газопреносната мрежа;
  - -на организиран борсов пазар – в страната;
  - -на организиран борсов пазар – в държави, в които Дружеството разполага с Лиценз за търговия
  - -извън организиран борсов пазар (на вътрешния и международните пазари).

В качеството на обществен доставчик, „Булгаргаз“ ЕАД предоставя услуга от обществен интерес – доставка на природен газ на определен в Закона за енергетиката, кръг лица по цени, утвърдени от КЕВР („регулирани цени“). Регулираните цени се определят по реда на Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ, издадена от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, обн. ДВ, бр. 33 от 05.04.2013 г. („Наредба № 2“).

От 01.01.2020 г. „Булгаргаз“ ЕАД доставя природен газ по регулирани цени само на крайни снабдители на природен газ и на лице, на което е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия (ЗЕ, чл. 30, ал. 1, т.7). Законът за енергетиката задължава „Булгаргаз“ ЕАД да доставя природен газ на топлофикационните и газоразпределителните дружества, но те не са задължени да закупуват газ от „Булгаргаз“ ЕАД, като могат да предпочетат други доставчици, както и да закупуват газ от газовата борса.

За всички останали клиенти, присъединени към газопреносната мрежа - производствени предприятия, топлоелектрически централи, оранжерии и др. („индустриални клиенти“), „Булгаргаз“ ЕАД доставя природен газ по свободно договорени цени. По договорите с клиенти по свободно договорени цени, „Булгаргаз“ ЕАД изпълнява функцията на търговец на природен газ при конкурентни условия.

До 31 декември 2022 г., в ролята си на обществен доставчик и в изпълнение на законовите си задължения по Програмата за освобождаване на природен газ на организиран борсов пазар, Булгаргаз ЕАД извършва продажби на природен газ при условията на Споразумение за изпълнение на програмата. В края на 2022 г. „Булгаргаз“ ЕАД подкрепи предложеното и впоследствие прието изменение в Закона за енергетиката, с което бяха отменени т. 4 и 5 в ал. 1 на чл. 176а от ЗЕ и беше преустановено действието на Програмата за освобождаване на газ. Мотивите да бъде преустановена програмата за освобождаване на количества природен газ са, че същата не може да изпълни целите си като допринесе за либерализация и повишаване на конкуренцията, а напротив – създава предпоставки за недостиг на природен газ и по-високи цени за останалите клиенти на обществения доставчик.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

За да определи дали и как да признае приходи, Дружеството използва следните 5 стъпки:

1. Идентифициране на договора с клиент
2. Идентифициране на задълженията за изпълнение
3. Определяне на цената на сделката
4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите се признават или в даден момент или с течение на времето, когато или докато Дружеството удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните стоки или услуги на своите клиенти.

Дружеството признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

ОЦЕНЯВАНЕ

Приходите се измерват въз основа на продажните цени на регулирания и свободния пазар.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност и акциз). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

ПОДХОД ЗА ПРИЗНАВАНЕ НА ОСНОВНИ ВИДОВЕ ПРИХОДИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

А. ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБА НА ПРИРОДЕН ГАЗ

В качеството си на обществен доставчик на природен газ, „Булгаргаз“ ЕАД осъществява доставките на природен газ целогодишно при непрекъснат режим на работа. Клиентът:

- получава и потребява ползите едновременно;
- получава контрола върху стоката (природен газ) чрез прехвърляне на законното право на собственост върху актива;
- носи значителните рискове и ползи от собствеността върху актива;
- приема актива.

В резултат от дейността на Дружеството не се създава актив с алтернативна употреба за Дружеството и Дружеството разполага с обвързващо право да получи плащане за извършената към съответната дата дейност.

Приходите от продажби се признават при всяко прехвърляне на контрол върху продаваните активи, когато те се доставят на купувача и няма останали неизпълнени задължения, които биха могли да повлияят върху приемането на природен газ от страна на купувача. Доставка възниква за всяко изпращане на активи на конкретното място (пункт на приемане-предаване), рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и той е приел активите в съответствие с договора за продажба.

Количеството природен газ, доставено на клиента през всеки от дните на съответния месец, се отразява в Месечен акт, съдържащ информация за задълженията на “Булгаргаз” ЕАД за доставка и задълженията на клиента за приемане.

Възнаграждението от клиента за продажба на природен газ включва фиксирани и променливи суми.

Фиксираната сума е продажната цена на природния газ за всеки месец от годината и се формира съгласно Наредба №2/ 2013г. за регулиране цените на природен газ. Тя е разходно ориентирана и се състои от

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

следните компоненти: доставна цена, надбавка "обществена доставка" (чл. 17, алб от НРЦПГ) и "задължение към обществото" (чл. 11а, ал2 от НРЦПГ).

Таксата за капацитет и пренос на природен газ се определя в съответствие с Методика за определяне на цената за достъп и пренос публикувана от КЕВР в съответствие с тарифи на комбинирания оператор, в чиято полза се събира тя за сметка на клиента.

Променливото възнаграждение е свързано с:

- отклонения между заявеното и фактическо доставено минимално годишно количество газ;
- отклонения в дневно договорено количество газ;
- доставен природен газ с влошено качество.

Плащането по продажбите е дължимо в период до 12 дни от издаване на окончателната фактура за доставка на природен газ, което е в съответствие с пазарната практика. Счита се, че при продажбите на природен газ не е налице финансиращ компонент.

При доставянето на активите се признава вземане, тъй като това е моментът, в който правото на възнаграждение става безусловно и се изисква само изтичането на време преди плащането да бъде дължимо.

При сделки за покупко-продажба на природен газ, при условията на сделки за замяна („суап сделки“), се прилагат разпоредбите на МСС 16 за замяна на сходни активи. Замяната не генерира финансов резултат.

При придобиване на втечен природен газ (ВПГ), в случай, че е налице разлика между първоначалната стойност на придобитите ВПГ товари и тяхната стойност след преработка, то разликата се отнася в намаление/увеличение на себестойността на конвенционалния природен газ и пропорционално на доставения регазифициран природен газ в съответната точка на доставка/газопровод. Стойността на доставения, респ., на изписания втечен природен газ при продажба като материал, не се признава като приход.

Следващата таблица предоставя информация за прилаганата от Дружеството счетоводна политика за признаване на приходите и времето на удовлетворяване на задължения за изпълнение на договорите с клиенти по МСФО 15.

Вид на продукта/услугата	Естество и време на удовлетворяване на задълженията за изпълнение, включително съществени условия за плащане	Признаване на приходи по МСФО 15
Приходи от продажба на природен газ (вкл. приходи от санкции по неприети или надвзети количества газ)	<p>В качеството си на обществен доставчик и търговец на природен газ, “Булгаргаз” ЕАД осъществява доставките на природен газ целогодишно при непрекъснат режим на работа. Клиентът:</p> <ul style="list-style-type: none"> • получава и консумира ползите едновременно; • получава контрола върху стоката (природен газ) чрез прехвърляне на законното право на собственост върху актива; • носи значителните рискове и ползи от собствеността върху актива	<p>Приходите от продажби се признават при всяко прехвърляне на контрол върху продаваните активи, когато те се доставят на купувача и няма останали неизпълнени задължения, които биха могли да повлияят върху приемането на природен газ от страна на купувача. Доставка възниква за всяко изпращане на активи на конкретното място (пункт на приемане-предаване), рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и той е приел активите в съответствие с договора за продажба.</p> <p>Количеството природен газ, доставено на клиента през всеки от дните на съответния месец, се отразява в Месечен акт, съдържащ информация за доставка и задълженията на клиента за приемане.</p>

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Вид на продукта/ услугата	Естество и време на удовлетворяване на задълженията за изпълнение, включително съществени условия за плащане	Признаване на приходи по МСФО 15
	<ul style="list-style-type: none"> • приема актива. <p>В резултат от дейността на дружеството не се създава актив с алтернативна употреба за дружеството и дружеството разполага с обвързващо право да получи плащане за извършената към съответната дата дейност.</p>	<p>Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който предприятието очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (ДДС, акциз).</p> <p>Възнаграждението от клиента за продажба на природен газ включва фиксирани и променливи суми. Фиксираната сума е продажната цена на природния газ. Променливото възнаграждение е свързано с:</p> <ul style="list-style-type: none"> - отклонения в дневните договорени количества газ -отклонения в между заявеното и фактическо доставено минимално годишно количество газ; - доставен природен газ с влошено качество. <p>Плащането по продажбите е дължимо в период до 12 дни от издаване на окончателната фактура за доставка на природен газ, което е в съответствие с пазарната практика.</p>
Приходи от продажба на природен газ за балансиране	За осъществяване на доставката на природния газ до клиентите “Булгаргаз“ ЕАД има сключен договор за достъп и пренос на природен газ през територията на България с комбинирания оператор “Булгартрансгаз” ЕАД. Неразделно с договора за достъп и пренос има сключен договор за покупко-продажба на природен газ за балансиране. Балансирането е също с непрекъснат характер и клиентът получава и потребява ползите едновременно. Приходът се признава с течение на времето, както при продажбата на природен газ, описана по-горе.	<p>Възнаграждението от клиента за продажба на природен газ за балансиране включва фиксирани суми и се базира на цената за продажба на природен газ за текущия месец + разходна компонента за балансиране, определена и фиксирана от КЕВР за газовата година.</p> <p>При продажбите на природен газ за балансиране няма наличие на финансиращ компонент, тъй като плащането по продажбите е дължимо в период до 20 - 25 дни от издаване на фактурата, което е в съответствие с пазарната практика.</p>

Б. ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБА НА ПРИРОДЕН ГАЗ ЗА БАЛАНСИРАНЕ

За осъществяване на доставката на природния газ до клиентите “Булгаргаз“ ЕАД има сключен договор за достъп и пренос на природен газ през територията на България с комбинирания оператор “Булгартрансгаз” ЕАД. Неразделно с договора за достъп и пренос има сключен договор за покупко-продажба на природен газ

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

за балансиране. Балансирането е също с непрекъснат характер и клиентът получава и потребява ползите едновременно. Приходът се признава с течение на времето, както при продажбата на природен газ, описана по-горе.

Възнаграждението от клиента за продажба на природен газ за балансиране, се определя на база утвърдената от КЕВР Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс. Възнаграждението включва определено и фиксирано от КЕВР за газовата година, процентно отклонение.

При продажбите на природен газ за балансиране няма наличие на финансиращ компонент, тъй като плащането по продажбите е дължимо в период до 20 - 25 дни от издаване на фактурата, което е в съответствие с пазарната практика.

При доставянето на активите се признава вземане, тъй като това е моментът, в който правото на възнаграждение става безусловно и се изисква само изтичането на време преди плащането да бъде дължимо.

В. НЕУСТОЙКИ ПО ПРОСРОЧЕНИ ВЗЕМАНИЯ

Приходите от неустойки за просрочени вземания се признават, когато се установи правото на Дружеството да получи плащането.

Г. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи, с изключение на финансовите активи, които са кредитно обезценени (Фаза 3), за които приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху тяхната амортизирана стойност (брутната балансова стойност, коригирана с провизията за очаквани кредитни загуби).

Д. ОПРЕДЕЛЯНЕ ДАЛИ ДРУЖЕСТВОТО ДЕЙСТВА КАТО ПРИНЦИПАЛ ИЛИ АГЕНТ

Когато трета страна участва в предоставянето на стоки или услуги на клиент, Дружеството определя дали естеството на неговото обещание е задължение за изпълнение, свързано с предоставяне на конкретните стоки или услуги (принципал), или с уреждане третата страна да предостави тези стоки или услуги (агент).

Дружеството е принципал, когато контролира обещаната стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Въпреки това, Дружеството не действа непременно като принципал, ако получава правото на собственост върху даден актив само временно, преди правото на собственост да бъде прехвърлено на клиента.

Дружеството е агент, ако задължение за изпълнение на Дружеството е да уреди предоставянето на стоките или услугите от трета страна. Когато дружеството-агент, удовлетворява задължение за изпълнение, то признава приход в размер на такса или комисиона, на които очаква да има право в замяна на това, че е уредило стоките и услугите да бъдат предоставени от друга страна. Таксата или комисионата на Дружеството може да бъде нетният размер на възнаграждението, който Дружеството запазва след като заплати на другата страна възнаграждението, получено в замяна на стоките или услугите, които трябва да бъдат предоставени от тази страна.

Признаците, че Дружеството е агент, включват следните елементи:

- трета страна носи основната отговорност за изпълнението на договора;
- преди или след като стоките са били поръчани от клиента, при изпращането им или при връщане на стоката не възниква риск за материалните запаси на Дружеството;
- Дружеството не разполага с правомощия за определяне на цените на стоките или услугите на другата страна и, следователно, ползата, която Дружеството може да получи от тези стоки и услуги, е ограничена;
- възнаграждението на Дружеството е под формата на комисиона;
- Дружеството не е изложено на кредитен риск за вземането от клиента в замяна на стоките или услугите

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

на другата страна.

Е. САЛДА ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Търговски вземания и активи по договори

Вземането представлява правото на Дружеството да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е., преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Активът по договор е правото на Дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите Дружеството изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Пасиви по договори

Като пасив по договор Дружеството представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора подлежат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 „Финансови инструменти“.

3.6. ОПЕРАТИВНИ РАЗХОДИ

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им и при спазване на принципа за съпоставимост с приходите.

Загубите за обезценка на активи включват отчетените обезценки за финансови активи (вземания), обезценка на нефинансови активи (материални запаси, предоставени аванси за покупка на природен газ).

Отклонения в границите на клас „несигурност“

Отклоненията в границите на класа „несигурност“ на измервателните системи се отчитат месечно на база на изготвен от отдел „Оперативен контрол и баланс на природен газ“ отчет за баланс на газа и, съответните протоколи и месечни актове за доставка и потребление на газа. Стойността на тези отклонения се определя на база на количествата и средно претеглената цена на природния газ за месеца.

3.7. РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ И РАЗХОДИ ПО ЗАЕМИ

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за лихви, банкови такси и комисионни ”.

3.8. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

Имотите на Дружеството представляват наета сграда, класифицирана като актив с право на ползване. Машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване,

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние. Последващата им оценка след първоначално признаване се прилага по отношение на цял клас еднотипни активи, както следва:

№	Клас имоти, машини и съоръжения	Модел за последваща оценка
1	Машини, съоръжения и оборудване	Модел на преоценка
2	Компютърни системи	Цена на придобиване
3	Транспортни средства	
	• товарни превозни средства	Модел на преоценка
	• леки автомобили	Цена на придобиване
	• специални превозни средства	Модел на преоценка
4	Обзавеждане и стопански инвентар	Цена на придобиване
5	Резервни части, отчитани като машини и съоръжения	Модел на преоценка
6	Други машини и съоръжения	Цена на придобиване
7	Наети сгради, недвижими имоти	Цена на придобиване, определена по реда на МСФО 16

Машини и съоръжения, които се отчитат по модела на преоценката, се оценяват последващо по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните впоследствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценен резерв се отписва за сметка на неразпределената печалба.

Преоценките се извършват при спазване на следната периодичност на преоценката:

- когато справедливата стойност на активите търпи незначителни промени, преоценката се прави на всеки три години;
- когато справедливата стойност на машини и съоръжения се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката им се извършва на по-кратки интервали от време, така че балансовата стойност на актива да не се различава съществено от справедливата му стойност.

Честотата на последващите преоценки на машини и съоръжения при прилагане на модела на преоценка зависи от това дали балансовата стойност съществено се различава от справедливата стойност на даден преоценен актив към края на отчетния период.

В тази връзка, при извършване на годишната инвентаризация в края на отчетния период (края на финансовата година), Дружеството преглежда машините и съоръженията за индикации, че тяхната балансова стойност значително се различава от справедливата им стойност. Като съществено отклонение се приема отклонение на балансовата стойност от справедливата стойност на актива към дата на изготвяне на финансовия отчет с над 5%. Съществено е отклонението и ако то е под 5%, но разликата между балансовата стойност и справедливата стойност като кумулативна величина на машини и съоръжения е съществена за целите на изготвяне на финансовия отчет.

Машини и съоръжения, които не се отчитат по модела на преоценка, се оценяват последващо по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Амортизацията на машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Машини, съоръжения и оборудване	2-7 години
Транспортни средства	2-12 години
Компютри	2 години
Наети сгради	За срока на лизинговия договор

Машини и съоръжения се отписват при продажбата им или когато не се очакват никакви бъдещи икономически изгоди от тяхното използване, или при освобождаване от тях. Печалбите или загубите, възникващи при отписването на актива, представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата, ако има такива, и балансовата стойност на актива, се включват в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, когато активът бъде отписан.

В края на всяка финансова година се извършва преглед на остатъчните стойности, полезния живот и прилаганите методи на амортизация на активите и ако очакванията се различават от предходните приблизителни оценки, последните се променят в бъдещи периоди.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 500.00 лв.

Машините и съоръженията, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

3.9. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Нематериални активи включват лицензии и програмни продукти. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен. При придобиване на нематериален актив в резултат на бизнес комбинация себестойността му е равна на справедливата стойност в деня на придобиването.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията на нематериалните активи се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

Лицензи за обществен доставчик	35 години
Програмни продукти	10 години

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други приходи”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 500,00 лв.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

3.10. ОТЧИТАНЕ НА ЛИЗИНГОВИТЕ ДОГОВОРИ

А. ДРУЖЕСТВОТО КАТО ЛИЗИНГОПОЛУЧАТЕЛ

За всички договори, Дружеството преценява дали договорът е или съдържа лизинг. Лизингът се дефинира като „договор или част от договор, който носи правото да се използва актив (основният актив) за период от време в замяна на заплащане“. За да приложи това определение, Дружеството оценява дали договорът отговаря на три ключови оценки, които са дали:

- договорът съдържа определен актив, който или е изрично идентифициран в договора, или неявно е посочен, като бъде идентифициран в момента, в който активът е предоставен на Дружеството;
- Дружеството има право да получи по същество всички икономически ползи от използването на определения актив през целия период на използване, като се вземат предвид неговите права в определения обхват на договора;
- Дружеството има право да насочва използването на определения актив през целия период на използване. Дружеството оценява дали има право да насочва „как и с каква цел“ активът да се използва през целия период на използване.

На датата на започване на лизинга Дружеството признава актив за право на ползване и задължение за лизинг в баланса. Активът с право на ползване се оценява по себестойност, която се състои от първоначалната оценка на пасива по лизинга, всички първоначални преки разходи, направени от Дружеството, оценка на всички разходи за демонтаж и отстраняване на актива в края на лизинг и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинга (без всякакви получени стимули).

Дружеството амортизира активите с право на ползване на линейна база от датата на започване на лизинга до по-ранния от края на полезния живот на актива с право на ползване или края на срока на лизинга. Дружеството, също така извършва преглед за обезценка на актива с право на ползване, когато има такива показатели.

Към датата на започване, Дружеството оценява лизинговото задължение по настоящата стойност на неизплатените към тази дата лизингови плащания, дисконтирани, като използва лихвения процент, който е включен в лизинговия договор. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, дружеството използва лихвения процент, който то би трябвало да плаща, за да заеме за сходен период от време при сходно обезпечение средствата, необходими за получаването на актив със сходна стойност в сходна икономическа среда.

Лизинговите плащания, включени в оценяването на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания, променливи плащания въз основа на индекс или процент, суми, които се очаква да бъдат платими съгласно гаранция за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, разумно сигурни за да се упражняват.

След началната дата Дружеството оценява пасива по лизинга като увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга и намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизинговите плащания, и преоценява балансовата стойност на пасива, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Дружеството е изложено на потенциални бъдещи увеличения в променливите лизингови плащания въз основа на индекс или лихвен процент, които не са включени в лизинговия пасив до влизането им в сила. Когато влязат в сила корекциите в лизинговите плащания, въз основа на индекс или лихва, лизинговото задължение се преоценява и коригира спрямо актива с право на ползване.

Когато лизинговият пасив се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или в печалбата и загубата, ако активът с право на ползване вече е намален до нула.

Дружеството е избрало да отчита краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, като използва освобождавания от изискванията за признаване. Вместо признаване на актив с право на ползване и задължение за лизинг, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата на линейна линия през срока на лизинга.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

В отчета за финансовото състояние, активите с право на ползване са включени в имоти, машини и съоръжения активи, а задълженията за лизинг са включени в задължение по лизинг.

Б. ДРУЖЕСТВОТО КАТО ЛИЗИНГОДАТЕЛ

Счетоводната политика на Групата, по МСФО 16 не се е променила от сравнителния период.

Дружеството не е лизингодател. В случай на настъпване на операции като лизингодател, Дружеството класифицира лизинговите си договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизингът се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и ползи, свързани със собствеността върху основния актив, и се класифицира като оперативен лизинг, ако не го прави.

3.11. ТЕСТОВЕ ЗА ОБЕЗЦЕНКА НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

3.12. ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив на едно предприятие и финансов пасив или инструмент на собствения капитал на друго предприятие.

Финансов актив е всеки актив, който е представлява: парични средства, капиталов инструмент на друго предприятие, договорно право да се получат или разменят при потенциално благоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на Дружеството и е недериватив, при който то може или ще получи променлив брой от своите капиталови инструменти, или дериватив, който може или ще бъде уреден, чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой собствени капиталови инструменти.

Финансов пасив е всеки пасив, който представлява: договорно право да се предоставят или разменят при потенциално неблагоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие,

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на издателя и е недериватив, при който Дружеството може или ще получи променлив брой от капиталовите инструменти на предприятието, или дериватив, който може или ще бъде уреден, по начин, различен от размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой капиталови инструменти на предприятието.

3.12.1. ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Първоначално признаване и класификация

Дружеството първоначално признава финансов актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно бизнес модела за управление на финансови активи и характеристиките на договорените парични потоци.

Дружеството класифицира своите финансови активи, съобразно последващото им оценяване в три категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“, „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност пред печалба или загуба“, както това е уместно, съгласно договорните условия по инструментите и установените бизнес модели в Дружеството, в съответствие с МСФО 9.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансови активи се отнася до начина, по който управлява финансовите си активи, за да генерира парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще бъдат резултат от събирането на договорните парични потоци, продажбата на финансовите активи или и двете.

Ръководството на Дружеството е преценило, че финансовите активи представляващи парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица, се държат от Дружеството с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи се класифицират и оценяват последващо по амортизирана стойност.

Първоначално оценяване

Първоначално всички финансови активи, с изключение на търговските вземания, се оценяват по тяхната справедлива стойност, плюс преките разходи по транзакцията, в случай, че не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, когато се признават първоначално нето от разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които Дружеството прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, се оценяват първоначално по съответната цената на сделката, в съответствие с МСФО 15.

Последващо оценяване и представяне

За целите на последващото оценяване и представяне финансовите активи се класифицират в една от следните категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“ (дългови инструменти), „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с рекласифициране на натрупаните печалби и загуби (дългови инструменти), „финансови активи, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, без рекласифициране на натрупани печалби или загуби при отписване“ (капиталови инструменти) или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ (дългови и капиталови инструменти).

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Тази категория включва парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица. Тази категория финансови активи е най-съществена за Дружеството.

Дружеството оценява и измерва финансовите активи по амортизирана стойност, ако са изпълнени и двете от следните условия:

- Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел с цел да се държат финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци;
- Договорените условия на финансовия актив водят до определени дати на паричните потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница.

Последващото оценяване се извършва, по метода на „ефективната лихва“, чрез който приходите от лихви се изчисляват, като ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на инструментите. За закупени или създадени активи, с първоначална кредитна обезценка и такива с призната впоследствие кредитна обезценка, се прилага, съответно, коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент и ефективния лихвен процент, но по амортизираната стойност на актива.

Финансовите активи в тази категория се подлагат на преглед за обезценка към датата на всеки финансов отчет на Дружеството, като промените се отразяват в печалбата или загубата.

Печалбите или загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, променен или обезценен.

Отписване

Финансов актив (или, където е приложимо, част от финансов актив или част от група подобни финансови активи) се отписват в случаи когато договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли или Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е поело задължението да изплати изцяло получените парични потоци без съществено забавяне на трета страна по споразумение "прехвърляне".

При отписване на финансов актив в неговата цялост разликата между 1) балансовата стойност (измерена към датата на отписване) и 2) полученото възнаграждение (включително всеки нов актив, получен без новото поемане на нов пасив), се признават в печалбата или загубата.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актив или е сключила споразумение за прехвърляне, то оценява дали и в каква степен са запазени рисковете и ползите от собствеността. Когато нито прехвърли, нито запази съществено всички рискове и ползи от актива, нито прехвърли контрола върху актива, Дружеството продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото му участие. В този случай Дружеството признава свързан пасив. Прехвърленият актив и свързаният с него пасив се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава провизии за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се считат по справедлива стойност в печалбата или загубата, като прилага подход, представен в таблицата по долу:

	Тип на финансовия актив	Категория по МСФО 9	Подход за обезценка
1	Краткосрочни търговски вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
2	Търговски вземания с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
3	Краткосрочни вземания от свързани лица	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

	Тип на финансовия актив	Категория по МСФО 9	Подход за обезценка
4	Вземания от свързани лица с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
5	Вземания по предоставени заеми	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
6	Парични средства и еквиваленти	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
7	Други финансови, съдебни и присъдени вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход

Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството в съответствие с договора, и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори ако Дружеството очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Обезценката и загубите по финансовите инструменти се разглеждат на три етапа – на първите два като очаквани кредитни загуби за загуби, които могат да възникнат в резултат на неизпълнение, а на третия като кредитна обезценка (загуба), вече въз основа на доказателства за потенциално или фактическо неизпълнение по инструментите.

Очакваните кредитни загуби за експозиции, за които не е налице значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване, се признават за кредитни загуби, които е възможно да възникнат в резултат на събития по неизпълнение през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, се изисква корекция на загубата за очакваните кредитни загуби спрямо оставащия живот на експозицията, независимо от времето на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента).

За търговските вземания и активите по договори, произтичащи от сделки в обхвата на МСФО 15, които не съдържат съществен компонент на финансиране, Дружеството прилага опростен подход в съответствие с МСФО 9, като признава провизия за загуба от обезценка за очаквани кредитни загуби въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Дружеството прилага матрица, чрез която се изчисляват очакваните кредитни загуби по търговски вземания. Вземанията се категоризират по дни просрочие и се групират по вид и клиентски сегменти с различни модели на кредитни загуби.

За изходни данни относно търговските вземания, Дружеството използва натрупания си опит в областта на кредитните загуби по такива инструменти, за да оцени очакваните кредитни загуби. Ползваните исторически данни са за периоди от 3 до 5 години назад, групирани по вида и съответните модели на клиентски сегменти, и коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за съответната индустрия.

За парични средства в банки Дружеството признава обезценка за очаквани кредитни загуби като прилага стандартизирания подход, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Дружеството е депозирало паричните си средства.

Към всяка отчетна дата Дружеството определя стойността на обезценката за всеки инструмент в размер, равен на очакваните загуби през целия живот, ако кредитният риск за този финансов инструмент се е увеличил значително от момента на първоначалното признаване.

В случай, че към отчетната дата, кредитният риск върху даден финансов инструмент не се е увеличил значително спрямо момента на първоначалното признаване, обезценката за този финансов инструмент е в размер равен на очакваните 12-месечни кредитни загуби.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

3.12.2. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

Първоначално признаване, класификация и оценка

Дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансов пасив само когато стане страна по договорни клаузи на финансовия инструмент.

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: „финансови пасиви, оценявани впоследствие по амортизирана стойност“ (заеми и привлечени средства, търговски и други задължения) или като „финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалба или загубата“.

Първоначалното признаване става на датата на уреждане и се извършва по справедлива стойност плюс, в случай на финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата разходи, директно относими към придобиването или издаването на финансовия пасив. Таксите за управление на получените заеми се разсрочват за периода на ползване на заемите, чрез използване на метода на ефективния лихвен процент и се включват в амортизираната стойност на заемите.

Финансовите пасиви на Дружеството включват заеми, търговски и други задължения и задължения към свързани лица.

Според срока им на погасяване финансовите пасиви се класифицират на дългосрочни и краткосрочни.

Последващо оценяване

Последващата оценка на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация, както е описано по-долу:

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включват финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са направени с цел обратно изкупуване в близко бъдеще.

Печалбите или загубите от пасиви, държани за търгуване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Финансовите пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят на първоначалната дата на признаване и само ако са изпълнени критериите в МСФО 9.

Дружеството не е определило финансови пасиви като отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност

Категория „финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност“ включва получени заеми, търговски задължения и други задължения, при които Дружеството е станало страна по договор или споразумение и които следва да бъдат уредени в нетно парични средства. Тази категория е с най-съществен дял за финансовите инструменти на Дружеството и за него като цяло.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземе предвид всяка отстъпка или премия при придобиването, също такси или разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Разходите (изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва) се включва като финансови разходи в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и други всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

За финансовите пасиви, които се отчитат по амортизирана стойност, печалбата или загубата се признава в печалбата или загубата за периода, когато финансовият актив или финансовият пасив се отписва или обезценява и чрез процеса на амортизиране.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на едноличния акционер, се признават, когато дивидентите са одобрени на Общото събрание.

Отписване

Дружеството отписва финансов пасив само когато уреди (изпълни) задължението, изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

Когато съществуващ финансов пасив е заменен от друг от същия заемодател при съществено различни условия или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава размяна или промяна се третира като отписване на първоначалното задължение и признаване на нов пасив. Разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за печалбата или загубата.

Разликата между балансовата стойност на финансовия пасив, уреден или прехвърлен на друга страна, и заплатеното за уреждането, включително пари и прехвърляне на непарични активи, се признава в печалби или загуби за периода.

Компенсирание на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират, а нетната сума се отчита в отчета за финансовото състояние, ако има действащо законно право да се компенсират признатите суми и Дружеството има намерение да се уреди на нетна основа, да се реализират активите и уреждат пасивите едновременно.

3.13. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси включват материали стоки – природен газ..

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

В съответствие с Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносната мрежа на оператора (Булгартрансгаз ЕАД) и решенията на КЕВР за утвърждаване на цените за услугите на оператора в мерна единица MWh, „Булгаргаз“ ЕАД отчита реализацията на природен газ в същата мерна единица.

ГАЗ В ПОДЗЕМНИ ХРАНИЛИЩА

Подземното газохранилище съдържа два вида природен газ - оперативен газ, част от който е собственост на Дружеството и буферен газ, който е собственост на оператора на газопреносната система “Булгартрансгаз” ЕАД.

Оперативният газ, собственост на Дружеството, може да бъде използван без това да има неблагоприятен ефект върху бъдещото използване на газохранилището. Неговото количество се определя, чрез специализирана измервателна система, собственост на оператора, като в края на всеки месец Дружеството и “Булгартрансгаз” ЕАД подписват протоколи за количеството измерен оперативен газ наличен в газохранилището.

Буферният газ, собственост на “Булгартрансгаз” ЕАД е неразделна част от подземното хранилище и е от основно значение за неговото функциониране.

В себестойността на закупения газ се включват директните разходи по закупуването – покупна цена, транспортни разходи, разходи за преработка на втечен природен газ, разходи за пренос и капацитет на газ

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

през териториите на Турция и Гърция до входна точка на българската газопреносна система, разходи за пренос и капацитет на природен газ през територията на Република България, невъзстановими данъци и такси и други преки разходи.

Разходите за съхранение на природен газ в подземно хранилище се отчитат като текущ разход.

Нетната реализируема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, минус приблизително оценените разходи за завършване и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата. При определянето на нетната реализируема стойност към края на отчетния период се използват пазарните нива на индекса TTFfm, съгласно публикуваните фючърси на argusmedia.com за м. януари на следващата (календарна/финансова) година (31.12.2022 г.: използват се цените, които Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) е утвърдила за първия месец на следващия отчетен период).

В случай, че природният газ е бил вече обезценен до нетна реализируема стойност и в следващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата му нетна реализируема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на природния газ преди обезценката. Сумата на възстановената обезценка се отчита в печалбата или загубата за периода, в който е възникнала.

3.14. ДАНЪЦИ ВЪРХУ ДОХОДА

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базирано на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, виж Приложение 5 *Преценки от определящо значение при прилагане на счетоводната политика на Дружеството.*

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

3.15. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства и еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно конвертируеми парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

3.16. СОБСТВЕН КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Резервите включват законови резерви, резерв от преоценка на нетекущи активи и резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи.

Неразпределената печалба и натрупаната загуба включват текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Всички трансакции с едноличния собственик на Дружеството са представени отделно в отчета за собствения капитал.

3.17. ПЕНСИОННИ И КРАТКОСРОЧНИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране, в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица”, на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Ръководството на Дружеството оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на държавните ценни книжа, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи”. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени в „Разходи за възнаграждения и осигуровки”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на редове „Търговски и други задължения” и „Задължения за обезщетения при пенсиониране” по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

Дружеството не е разработвало и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

3.18. ПРОВИЗИИ, УСЛОВНИ ПАСИВИ И УСЛОВНИ АКТИВИ

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение в следствие на минали събития - например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат предвид

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

4.1. ФАКТОРИ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

Дружеството е изложено на различни рискове по отношение на финансовите си инструменти. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от централната администрация на Дружеството в сътрудничество със Съвета на директорите и “Български Енергиен Холдинг” ЕАД. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дружеството не търгува с финансови активи за спекулативни цели, не издава опции и не заема спекулативни или хеджиращи позиции на финансовите пазари. През 2023 г. няма промяна в целите, политиката и процедурите за управление на риска и методите, с които се измерва.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу:

4.1.1. ПАЗАРЕН РИСК

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната дейност на Дружеството.

(А) ВАЛУТЕН РИСК

Голяма част от сделките, основно свързани с продажби към клиенти на Дружеството се осъществяват в български лева. Друга съществена част от транзакциите на Дружеството са свързани с покупката на природен газ, са деноминирани в евро и в щатски долари. Доларовите експозиции излагат Дружеството на валутен риск.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева към края на отчетния период, са представени, както следва:

	Излагане на краткосрочен риск
	Хил. щатски долари
31 декември 2023 г.	
Финансови активи	51 946
Финансови пасиви	(29 837)
Общо излагане на риск	81 783

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

	Излагане на краткосрочен риск
	Хил. щатски долари
31 декември 2022 г.	
Финансови активи	280 962
Финансови пасиви	(84 126)
Общо излагане на риск	196 836

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на валутните курсове на българския лев спрямо следните чуждестранни валути (<https://www.ecb.europa.eu/stats>):

- Щатски долар +/- 2.2% (за 2022 г. +/- 8.6%)

Всички други параметри са приети за константни.

Тези проценти са определени на база на осреднените валутни курсове за последните 12 месеца. Анализът на чувствителността се базира на инвестициите на Дружеството във финансови инструменти в чуждестранна валута, държани към края на отчетния период.

31 декември 2023 г.	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат	Собствен капитал	Нетен финансов резултат	Собствен капитал
хил. лв.				
Щатски долари (+/- 2,2%)	(2 822)	(2 822)	2 822	2 822

31 декември 2022 г.	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат	Собствен капитал	Нетен финансов резултат	Собствен капитал
хил. лв.				
Щатски долари (+/- 8,6%)	4 297	4 297	(4 297)	(4 297)

Дружеството не представя валутен риск от промяна на валутния курс на българския лев спрямо еврото, поради факта, че курсът е фиксиран.

Излагането на риск от промени във валутните курсове варира през годината в зависимост от обема на извършените международни сделки. Въпреки това се счита, че представеният по-горе анализ представя степента на излагане на Дружеството на валутен риск.

(Б) ЛИХВЕН РИСК

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Към 31 декември 2023 г. Дружеството има сключени няколко договора тип банкови овърдрафти и договори за заеми от едноличния собственик и Министерството на енергетиката, които са с фиксиран лихвен процент.

Дружеството няма финансови активи или пасиви с променливи лихвени проценти към 31 декември 2023 г. Поради това се счита, че Дружеството не е изложено на риск от промяна на пазарните лихвени проценти.

(В) ДРУГИ ЦЕНОВИ РИСКОВЕ

Дружеството е изложено на ценови риск, обвързан с дейност по лицензията за обществена доставка на природен газ. Спецификата на дейността на „Булгаргаз“ ЕАД произтича от това, че Дружеството е обществен доставчик на природен газ. В съответствие с приложимите законови изисквания, в това си качество на обществен доставчик, цените по които се продава природен газ на крайните снабдителни на природен газ са обект на регулация от страна на КЕВР.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Дружеството планира количествата, които ще закупи на база договорените годишни програми на клиенти на изходни пунктове на газопреносната система в България. Това създава ценови рискове за Булгаргаз в резултат на следните фактори:

- разликата между заявени и приети количества от клиенти, което води до значителни излишъци природен газ и до увеличаване на разходите за неползван капацитет за пренос и регазификация;
- особеностите при доставка на втечен природен газ - в договорите се договаря номинално количество за доставка и *толеранс*;
- разликата между ценообразуващия курс, определен по НРЦПГ и курса на придобиване на природния газ;
- други.

През 2023 г. продължи съществената ценова волатилност на пазара на природен газ, като се обърна тенденцията към значително и бързо намаляване на пиковите от 2022 г. Тази динамика и спецификите на пазара в страната не позволяват на дружеството да оцени с достатъчна степен на прецизност пълната чувствителност към този риск. Ръководството на дружеството полага усилия по управление на този риск чрез диверсификация на доставките и публични търгове водещи по максимално приближаване до пазарните нива при доставки на природен газ.

Дружеството не е изложено на ценови рискове във връзка с притежание на публично търгувани акции, облигации и участия в дъщерни дружества или съвместни проекти.

4.1.2. КРЕДИТЕН РИСК

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с възникване на вземания от клиенти.

Политиката на Дружеството е, че всички клиенти, които желаят да търгуват на отложено плащане, подлежат на процедури за проверка на тяхната платежоспособност за предоставяне на обезпечение - банкова гаранция.

Кредитният риск, който възниква от другите финансови активи на Дружеството, като например, парични средства и други финансови активи, представлява кредитната експозиция на Дружеството, произтичаща от възможността неговите контрагенти да не изпълнят своите задължения.

Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Търговски и други финансови вземания (включително вземания от свързани лица Приложение 36)	879 826	685 850
Парични средства и еквиваленти	2 265	207 395
Балансова стойност	882 091	893 245

Дружеството е предоставило финансови активи (търговски вземания) като обезпечение по свои задължения, чиято балансова стойност към 31.12.2023 г. възлиза на 625 381 хил. лв. (31.12.2022 г. : 322 831 хил. лв.)

По влязло в сила решение в полза на Булгаргаз ЕАД са присъдени вземания от ТЕЦ Варна ЕАД за сумата от 35 541 хил. лв., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба – 28.04.2022 г. и сумата от 1 502 хил. лв., представляваща сторени по делото разноски. В споразумението за разсрочване на просрочените задължения (по влязло в сила решение на ОС – Варна) на ТЕЦ Варна ЕАД е уговорено, че като обезпечение на задълженията, длъжникът следва да учреди в полза на Булгаргаз ЕАД ипотека. В полза на Дружеството е учредена първа по ред договорна ипотека върху недвижим имот, за обезпечаване на задълженията на контрагента „ТЕЦ Варна“ ЕАД, чиято пазарна оценка, определена от три вещи лица при апортирането му в капитала на ипотекарния длъжник е в размер на 43 734 хил. лв. (по независима оценка на

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

имота от м. август 2023 г. пазарната стойност възлиза на 39 199 хил. лв.). Към 31.12.2023 г. ТЕЦ Варна ЕАД е извършило плащане в размер на 5 000 хил. лв. С допълнително споразумение от м. март 2024 г. между Булгаргаз ЕАД и ТЕЦ Варна ЕАД е уговорено за обезпечение на задълженията, по влязлото в сила решение, ТЕЦ Варна ЕАД да учреди в полза на Булгаргаз ЕАД особен залог по реда на Закона за особените залози, вместо ипотека. За останалите вземания на Булгаргаз ЕАД за осигурен годишен капацитетен продукт и разноски, общо в размер на 3 746 хил. лв., на 10.05.2024 г. между от Булгаргаз ЕАД и ТЕЦ Варна ЕАД е сключена съдебна спогодба, като вземанията са разсрочени с погасителен план.

Към 31 декември 2023 г. Дружеството има получени парични гаранции като обезпечения по търговски вземания за доставка на природен газ от свои клиенти в размер на 103 хил. лева. (2022 г.: 113 хил. лева).

Към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г., Дружеството е изложено на концентрация на кредитен риск по отношение на вземания от “Топлофикация София” ЕАД, които съставляват над 60% от общия размер на нетните търговски вземания:

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Вземания от “Топлофикация София” ЕАД	534 411	534 411
Общо търговски вземания от клиенти	773 332	554 157

Допълнителни оповестявания, свързани с кредитния риск, са представени в Приложение 11.

4.1.3. ЛИКВИДЕН РИСК

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди – ежедневно, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план – за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно.

Недеривативните финансови пасиви имат следните оставащи по договорите падежи, като посочените суми са недисконтираните договорени парични потоци:

КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.	Текущи			Общо
	До 6 месеца	Между 6 и 12 месеца	Нетекущи Между 1 и 5 години	
Лизинг	62	63	188	313
Заеми	247 468	60 000	1 170 000	1 477 468
Търговски и други задължения	204 918	-	-	204 918
Общо	452 448	60 063	1 170 188	1 682 700

КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2022 г.	Текущи			Общо
	До 6 месеца	Между 6 и 12 месеца	Нетекущи Между 1 и 5 години	
Лизинг	60	61	312	433
Заеми	200 557	517 514	806 085	1 524 156
Търговски и други задължения	263 412	-	-	263 412
Общо	464 029	517 575	806 397	1 788 001

В категорията на търговски и други задължения, класифицирани като финансови пасиви, не се включват тези, възникващи от законови изисквания (данъчни задължения и лихви, свързани с тях и задължения към осигурителни предприятия), както и авансите от клиенти.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Няма недеривативни финансови пасиви, за които се очаква паричните потоци да възникнат значително по-рано от посоченото в таблицата по-горе. Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси не представляват значителни суми, тъй като необходимостта от парични средства в брой покрива ежедневни текущи плащания за административни цели. Съгласно сключените договори с клиенти, всички парични потоци от търговски вземания се плащат авансово.

4.2. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА

Целите на Дружеството по отношение на управление на капитала са да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие.

Дружеството определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в отчета за финансовото състояние. Субординираният дълг включва необезпечените заеми, получени от предприятието-майка.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг, намален с балансовата стойност на паричните средства и еквиваленти.

Дружеството определя пропорционалния размер на капитала спрямо общата финансова структура, а именно собствен капитал и финансови задължения с изключение на субординирания дълг. Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите корекции в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, след изричното одобрение на предприятието-майка, Дружеството може да промени сумата на дивидентите, изплащани на едноличния собственик, да върне капитал на едноличния собственик, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Собствен капитал (нетни активи)	125 516	170 972
Субординиран дълг (необезпечени заеми)	630 000	718 071
Коригиран капитал	755 516	889 043
Общо задължения без субординиран дълг и приходи за бъдещи периоди:	1 162 836	1 170 636
- Пари и парични еквиваленти	(2 265)	(207 395)
Нетен дълг	1 160 571	963 241
Съотношение на нетен дълг към коригиран капитал	1,54	1,08

Дружеството не е променяло целите, политиките и процесите за управление на капитала, както и начина на определяне на капитала през представените отчетни периоди. Увеличението на съотношението се дължи на поети съществени задължения по заеми в т.ч. необезпечени, дължими към свързани лица като част от предприетите действия на ръководството, едноличния собственик и Министерството на енергетиката след настъпилите промени в модела и веригите на доставка.

4.3. ОЦЕНКА НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

Дружеството няма финансови инструменти, които са класифицирани като такива, които се оценяват по справедлива стойност. Справедливата стойност за целите на оповестяването на следните финансови инструменти се приема, че е разумно приближение на тяхната балансова стойност:

- Търговски и други вземания;

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

- Парични средства и еквиваленти;
- Заеми; и
- Търговски и други задължения.

5. ПРЕЦЕНКИ ОТ ОПРЕДЕЛЯЩО ЗНАЧЕНИЕ ПРИ ПРИЛАГАНЕ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО. КЛЮЧОВИ ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ И ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ С ВИСОКА НЕСИГУРНОСТ

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

При изготвянето на представения финансов отчет значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството и основните източници на несигурност на счетоводните приблизителни оценки не се различават от тези, оповестени в годишния финансов отчет на Дружеството към 31 декември 2022 г. Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

5.1. ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Признаване и оценка за очаквани кредитни загуби на дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Подход за обезценка на краткосрочни търговски и други вземания и вземания от свързани лица

Дружеството прилага опростен подход за изчисляване на очакваните кредитни загуби за търговски вземания, които не съдържат елемент на финансиране.

За целите на определяне на очакваните кредитни загуби се извършва моделиране на ниво индустрия на клиента. Моделирането представлява присъщото извеждане на финансовия риск, който клиентите носят на дружествата в Дружеството.

Очакваните кредитни загуби се изчисляват за всяко единично вземане (фактура, лихвен лист и др.), задължаващо контрагент, коригирано на база дните просрочие и стандартния цикъл на плащане от страна на контрагента. Среден брой дни забава по клиент се определя на база историческа информация за периода на покриване на вземанията от страна на клиентите. Ретроспективният преглед се извършва за период от 3 до 5 години.

За целите на изчисляване на очакваните кредитни загуби, за финансови активи, възникнали по договори с контрагенти от индустрия „Енергия“, Дружеството е определило наличието на допълнителен риск. Поради това, търговски вземания, възникнали от контрагенти в горепосочената индустрия се считат за такива с по-висок риск.

Допълнителният риск се идентифицира на база исторически опит за събираемостта на вземанията на Дружеството с контрагенти от тази индустрия, включително и влошено финансово състояние, ликвидни проблеми и други затруднения най-вече за търговци на електрическа енергия.

Така идентифицираните рискови фактори се считат за индикация за възможно нарастване на кредитния риск. Количественият ефект на нарастване на кредитния риск към контрагенти от индустрия „Енергия“ се определя посредством обособяване на допълнителна индустрия – „Енергия – висок риск“, при която е добавен компонентът „специфичен риск“, който участва при определянето на дисконтовия процент, използван за изчисляване на размера на обезценката. Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически данни за неизпълнение, прогнозните икономически условия, определяне на риска по индустрии и размера на очакваните кредитни загуби е значителна преценка. Информация за обезценките за очаквани кредитни загуби на Дружеството е представена в Приложение 23.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

При преразглеждането на годишните оценки, свързани с прилагане на модела на ОКЗ, ръководството е направило преценка, че за контрагенти с повишен кредитен риск или с наличие на концентрация за кредитен риск, е допустимо да се приложи индивидуален подход. Тази преценка се базира на развитието на пазара, поведението на съответния контрагент включително до датата на изготвяне на приблизителните оценки, възникнали обстоятелства като наличие на съдебни действия, приемане на обезпечения и други подобни. В тази връзка при изчисляването на загубите от обезценки на търговски вземания към 31.12.2023 г., ръководството е взело предвид уредените вземания до датата на преценката, изготвило е детайлен исторически анализ на събираемостта за 3-годишен период и е определило подходящ дисконтов фактор, който да отразява рисковете на сектора, контрагента, неговото географско положение и други специфични рискови характеристики.

Подход за обезценка на предоставени кредити, търговски вземания и вземания от свързани лица с елемент на финансиране

Дружеството прилага индивидуален подход за обезценка на вземания с елемент на финансиране и предоставени кредити. Моделът за обезценка се базира на договорените в условията на финансовия инструмент парични потоци, както и допусканията и преценките за очаквани парични потоци и реализируемостта на финансовия актив, възприети от ръководствата при изготвянето на финансовите отчети.

Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството в съответствие с договора, и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори ако Дружеството очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

В зависимост от характеристиките на актива и контрагента е възможно очакваните бъдещи парични потоци от актива съществено да се различават от договорените такива. Това би довело и до наличието на съществени равнища на очакваните кредитни загуби от актива.

Преразглеждане на очакваните бъдещи парични потоци по всеки конкретен актив се извършва към всяка отчетна дата.

Подход за обезценка на съдебни и присъдени вземания

В случаите в които Дружеството е предприело съдебни действия за удовлетворяване на своите вземания, то същите се класифицират като съдебни вземания. Този тип вземания се характеризират с пълно неизпълнение – т.е. нежелание или невъзможност на клиента да уреди своето задължение. Поради тази причина, независимо от наличието на решения на съдебните органи и стартираните изпълнителни процедури, събираемостта на тези вземания и респ. очакваните бъдещи входящи парични потоци се определят като с ниска степен на вероятност, а вероятността от неизпълнение вече е настъпила спрямо първоначалния актив, т.е. е равна на 100%.

През 2023 г. Дружеството е извършило преглед на методологията и предположенията, използвани за определяне на приблизителна оценка на очакваните кредитни загуби на съдебните и присъдени вземания през предходния отчетен период. Анализът е с цел да намали разликите между приблизителните оценки и фактическите кредитни загуби. Във връзка с прегледа Дружеството е преценило, че всички съдебни вземания, които са от клиенти, обявени в несъстоятелност, следва да бъдат напълно обезценени.

Подход за обезценка на парични средства в банки

Паричните средства и паричните еквиваленти са най-високо ликвидните финансови инструменти. Те не са носители на сетълмент риск, а ликвидният риск, който носят е ограничен до техническата възможност дадено разпореждане с тях да не бъде изпълнено. Паричните средства, депозирани в банки, обаче са носители на кредитен риск от контрагента (риск от неизпълнение). Рискът от контрагента представлява

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

вероятността насрещната страна по финансова сделка да не изпълни своите договорни задължения. Дружеството прилага стандартизирания подход за изчисление на очакваните кредитни загуби на паричните средства в банки, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Дружеството е депозирало паричните си средства. Към 31 декември 2023 г. най-добрата преценка на ръководството за очакваните кредитни загуби на парични средства в банки е, че такива очаквани кредитни загуби се очакват в размер на 4 хил. лв. (31 декември 2022 г.: 149 хил. лв.) (Приложение 3.12.1 и Приложение 14).

Очакваните кредитни загуби представляват сумата на очакваните кредитни загуби за всяко съдебно и присъдено вземане, основана на историческата събираемост на този клас активи. Допълнителна информация също е предоставена в Приложение 23.

5.2. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Дружеството признава обезценка на запасите от природен газ до неговата нетна реализируема стойност. Определянето на обезценката изисква ръководството да направи оценка на обръщаемостта на запасите от природен газ и неговата евентуална реализация чрез продажба. Ръководството на Дружеството счита, че балансовата стойност на материалните запаси, състоящи се от природен газ, представлява най-добрата преценка за неговата нетна реализируема стойност към датата на отчета за финансовото състояние, съгласно изискванията на МСС 2 „Материални запаси“. Допълнителна информация е представена в Приложение 12.

До края на 2022 г. съгласно разпоредбата на МСС 2, респективно счетоводната политика на Дружеството, при определяне на нетната реализируема стойност на МЗ към края на отчетния период, се използват цените, които КЕВР е утвърдила за месеца на първия отчетен период за следващата година – м. януари.

Съгласно счетоводната политика на Дружеството в сила от 01.01.2023 г., при определяне на нетната реализируема стойност на природния газ към края на отчетния период, се използва референтна TTFm цена за м. януари на следващата календарна година (към 31 декември 2022 г.: цената, която КЕВР е утвърдила за месеца на първия отчетен период за следващата година). Тази преценка на ръководството се базира на оперативни цикъл на Дружеството, сезонния характер на добива и нагнетяването на природен газ, както и поетите ангажименти съгласно Плана за действие при извънредни ситуации за поддържане на определени количества наличен природен газ в ПГХ Чирен.

Съгласно чл.6б, ал.1 от Регламент (ЕС) 2022/1032, държавите членки предприемат всички необходими мерки, включително предвиждане на финансови стимули или компенсации за участниците на пазара, с цел постигане на целите за запълване, определени съгласно член 6а от Регламента. В тази връзка, през първото полугодие на текущата година, Министерството на енергетиката разработи механизъм за компенсиране на високите цени на нагнетените през 2022 г. количества в ПГХ „Чирен“, приложим за всички компании с нагнетен природен газ в подземното газово хранилище към 01.11.2022 г. Съгласно предложението за обсъждане в работната група механизъм за компенсация, размерът на очакваната компенсация за количествата, нагнетени от „Булгаргаз“ ЕАД към 01.11.2022 г. би възлизал на не по-малко от 154 028 хил. лв. Дружеството очаква този механизъм да бъде реализиран в България, както компенсациите са факт в други европейски държави.

5.3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

При признаване на приходите по договори с клиенти ръководството прави различни преценки, приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху отчетените приходи, разходи, активи и пасиви по договори. Ключовите преценки и предположения, които оказват съществено влияние върху размера и срока за признаване на приходите от договори с клиенти са детайлно оповестени приложение 3.5. Те основно са свързани с определяне на променливо възнаграждение в случаите на отклонения в дневните договорени количества газ; отклонения между заявени и фактически доставени минимални годишни количества газ; неустойки за доставки на природен газ с влошено качество.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

5.4. ПРОВИЗИИ

Дружеството е ответник по няколко съдебни дела към 31 декември 2023 г., чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии. Провизиите нямат да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Дружеството в горепосочените спорове.

Към 31 декември 2023 г., най-добрата преценка за необходимата провизия по дела срещу Дружеството е в размер на 53 715 хил. лева (31 декември 2022 г.: 53 100 хил.лв.). Допълнителна информация е представена в Приложение 35.

При изготвянето на годишния финансов отчет, ръководството на Дружеството изготви своя анализ за действието, изпълнението и очакваното развитие и прилагане на съществени договори по които се очаква да възникват разходи за покриване на задължения по тях. Най-същественят такъв договор е споразумението за достъп до терминалите за регазификация на втечен природен газ в Турция и последващия му пренос до територията на Република България както е оповестен в приложение 2.2 от настоящия отчет. На база на своя анализ включително и основавайки се на цялата налична вътрешна и външна за ръководството на Дружеството информация, то е достигнало до заключение, че споразумението между Булгаргаз и BOTAŞ BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş не следва да бъде третирано като обременяващ договор и да бъде начислена провизия, поради следните причини:

Това Споразумение е свързано с диверсификация на източниците и маршрутите на доставка, с цел постигане на сигурност на доставките, минимално зависеща от геополитическите процеси.

То гарантира непрекъснатост на доставките за българските потребители и в много по-голяма степен имат обществено значение, отколкото търговски смисъл.

Споразумението е за предоставяне на услуги, а не за доставка на газ и цената на услугата по него следва да се отчете, че включва услугите като гъвкавост при приемане, съхранение и прехвърляне на количества за следваща година.

Резултатите от сравнителния анализ с аналогични споразумения показват, че последните не включват подобни услуги. При сходни споразумения такива услуги биват допълнително договаряни с други ползватели и търговци, което води до допълнителни разходи за такси, както и поемането и покриването на ценови рискове за Дружеството от прехвърляне на количествата, от един период в друг, което също се отразява в таксата при сключване на такива сделки.

Също така следва да се отчете волатилността на цените на природния газ в Европа и света, която се дължи на геополитическите несигурности към настоящия момент. Доказателство за това е, че при сключване на това Споразумение таксата за услугата бе нисък процент от цената на природния газ и равна на аналогични услуги в региона без допълнителните предимства, които дава услугата Споразумението.

В допълнение, в края на 2024 г. се очаква да изтече споразумението за транзит между Русия и Украйна, като това ще доведе до потенциален недостиг и съответно повишено търсене на количества природен газ в размер на 11 млрд. куб.м. в страните от Централна и Източна Европа, Украйна и Молдова, в което виждаме потенциал за реализация на резервираните по Споразумението с Боташ капацитети.

Поради така изложените обстоятелства, преценката на ръководството е, че споразумението няма да се третира като обременяващо по смисъла на МСС 37 и няма необходимост от признаване на провизия за задължения.

5.5. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

6. ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ ПО КАТЕГОРИИ

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

Финансови активи	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност
Търговски и други финансови вземания (Приложение 11, Приложение 36)	879 826
Парични средства и еквиваленти (Приложение 14)	2 265
Общо финансови активи в отчета за финансовото състояние	882 091

Финансови пасиви	Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност
Заеми (Приложение 18)	1 477 468
Лизинг (Приложение 9)	313
Търговски и други задължения (Приложение 19)	204 918
Общо финансови пасиви в отчета за финансовото състояние	1 682 699

КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2022 г.

Финансови активи	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност
Търговски и други финансови вземания (Приложение 11, Приложение 36)	685 850
Парични средства и еквиваленти (Приложение 14)	207 395
Общо финансови активи в отчета за финансовото състояние	893 245

Финансови пасиви	Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност
Заеми (Приложение 18)	1 524 156
Лизинг (Приложение 9)	433
Търговски и други задължения (Приложение 19)	263 412
Общо финансови пасиви в отчета за финансовото състояние	1 788 001

Вижте Пояснение 3.12. за информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в Пояснение 4.

Търговските и други вземания, посочени по-горе не включват тези, възникващи от законови изисквания (други данъчни вземания), както и авансите платени към доставчици и предплатените разходи.

Търговските и други задължения, посочени по-горе не включват тези, възникващи от законови изисквания (други данъчни задължения и лихви, свързани с тях и задължения към осигурителни предприятия), както и задълженията към персонала и авансите получени от клиенти.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

7. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

Имотите, машините и съоръженията на Дружеството включват транспортни средства, компютърна техника и устройства към нея, офис оборудване и обзавеждане. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Офис оборудване	Активи с право на ползване	Общо
КЪМ 1 ЯНУАРИ 2022 г.					
Отчетна стойност	54	420	279	434	1 187
Амортизация	(33)	(414)	(240)	(186)	(873)
Балансова стойност	21	6	39	248	314
ПРОМЕНИ ПРЕЗ 2022 ГОДИНА					
Новопридобити	-	-	7	510	517
Отписани		(163)	(104)	-	(267)
Амортизация	(3)	(6)	(28)	(327)	(366)
Отписана амортизация	-	163	104	-	267
Крайна балансова стойност	18	-	18	429	465
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2022 г.					
Отчетна стойност	54	257	182	944	1 437
Амортизация	(36)	(257)	(164)	(515)	(972)
Балансова стойност	18	-	18	429	465
ПРОМЕНИ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА					
Новопридобити	2	-	38	-	40
Отписани	-	-	(14)	-	(14)
Амортизация	(1)	-	(20)	(124)	(145)
Отписана амортизация	-		14	-	14
Крайна балансова стойност	19	-	36	305	360
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.					
Отчетна стойност	56	257	206	944	1 463
Амортизация	(37)	(257)	(170)	(639)	(1 103)
Балансова стойност	19	-	36	305	360

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

Към 31 декември 2023 г. няма заложен активи от групата на имоти, машини и съоръжения като обезпечение по задължения на Дружеството. Към 31 декември 2023 г. Дружеството няма договорно задължение за закупуване на активи.

Към 31 декември 2023 г. е извършена оценка на стойността на машини и съоръжения и резултатите от тези тестове и оценки показват, че няма значителни колебания в пазарните им стойности и следователно не се налагат корекции на преносните им стойности.

Активите с право на ползване включват високонадеждна ИТ структура и комуникационна система (31 декември 2022 г.: високонадеждна ИТ структура и комуникационна система).

Задълженията за лизинг, съответстващи на активите с право на ползване, са представени в Приложение 9 „Лизинг“.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

8. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Нематериални активи на Дружеството включват програмни продукти и лиценз за осъществяване на дейността по обществена доставка на природен газ. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Програмни продукти	Лицензи	Общо
КЪМ 1 ЯНУАРИ 2022 г.			
Отчетна стойност	1 620	58	1 678
Амортизация	(1 380)	(17)	(1 397)
Балансова стойност	240	41	281
ПРОМЕНИ ПРЕЗ 2022 ГОДИНА			
Новопридобити	169	3	172
Отписани	(22)	-	(22)
Отписана амортизация	22	-	22
Амортизация	(168)	(5)	(173)
Крайна балансова стойност	241	39	280
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2022 г.			
Отчетна стойност	1 767	61	1 828
Амортизация	(1526)	(22)	(1 548)
Балансова стойност	241	39	280
ПРОМЕНИ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА			
Новопридобити	200	18	218
Амортизация	(244)	(11)	(255)
Крайна балансова стойност	197	46	243
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.			
Отчетна стойност	1 989	79	2 068
Амортизация	(1 792)	(33)	(1 825)
Балансова стойност	197	46	243

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

Придобитите през 2023 г. нематериални активи, са свързани с промяна във функционалностите на програмни продукти модул „Доставки“ и модул Продажби“ – ПП „Ажур L“. Няма нематериални активи, които да са предоставени като обезпечение на задължения на Дружеството.

Дружеството няма договорно задължение за закупуване на нематериални активи, което следва да се реализира през 2023 г.

9. ЛИЗИНГ

Тази бележка предоставя информация за лизинг, когато Дружеството е лизингополучател.

9.1. СУМИ, ПРИЗНАТИ В ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

Отчетът за финансово състояние показва следните суми, свързани с лизинг:

	Приложение	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
		2023	2022
Активи с право на ползване			
IT структура, Комуникационна система	7	305	429
		305	429
Задължения за лизинг			
Текущи		188	312
Нетекущи		125	121
		313	433

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

С изключение на краткосрочните договори за лизинг и лизинга на активи с ниска стойност, всеки лизинг се отразява в отчета за финансовото състояние като актив с право на ползване и задължение по лизинг. Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекс или променливи проценти (например, лизингови плащания, базирани на процент от продажбите на Дружеството) се изключват от първоначалното оценяване на пасива и актива по лизинга. Дружеството класифицира активите си с право на ползване по последователен начин в приложение 7.

Към 31 декември 2022 г. Дружеството е признало два актива с право на ползване – високонадеждна ИТ структура и комуникационна система по лизингови договори със срок до 31.12.2026 г. и 31.12.2027 г. През текущия период - 31 декември 2023 г., не са налице придобити активи с право на ползване.

Бъдещите минимални лизингови плащания към 31 декември 2023 г. са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година	1-2 години	Общо
31 декември 2023 г.			
Лизингови плащания	132	193	325
Финансови разходи	(7)	(5)	(12)
Нетна настояща стойност	125	188	313
31 декември 2022 г.			
Лизингови плащания	133	325	458
Финансови разходи	(12)	(13)	(25)
Нетна настояща стойност	121	312	433

9.2. СУМИ, ПРИЗНАТИ В ОТЧЕТА ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Отчетът за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход показва следните суми, свързани с лизинг:

	Приложение	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
		2023	2022
Разходи за амортизация на активи с право на ползване			
Офис-сграда, Високонадеждна ИТ структура , Комуникационна система	7	(124)	(329)
		(124)	(329)
Разходи за лихви (включени във финансовите разходи)	29	(12)	(16)
Разход за оперативен лизинг (наем офис- сграда, включен в разходи за външни услуги)	24	(259)	-
		(271)	(16)

Общият изходящ паричен поток за лизинг през 2023 г. е в размер на 146 хил. лв. (2022 г.: 359 хил. лв.).

Дружеството е избрало да не признава задължение по лизингови договори, ако те са краткосрочни (лизинги с очакван срок от 12 месеца или по-малко) или ако те са за активи с ниска стойност. Плащания направени по тези лизингови договори се признават като разход по линейния метод.

10. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ

Отсрочените данъчни активи и пасиви се отчитат за всички временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност за целите на счетоводното отчитане, при данъчна ставка в размер на 10% (2022 г.: 10%), която е приложима за годината, в която се очаква да се проявят с обратна сила.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г. *преизчислен
Отсрочени данъчни активи		
– Отсрочени данъчни активи за възстановяване след 12 месеца	28 229	22 288
Общо отсрочени данъчни активи	28 229	22 288
Отсрочени данъчни пасиви		
– Отсрочени данъчни пасиви за възстановяване след 12 месеца	(1)	(6)
Общо отсрочени данъчни пасиви	(1)	(6)
Отсрочени данъчни активи, нетно	28 228	22 282

Общото движение на отсрочените данъци върху дохода е, както следва:

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА	
	31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г. *преизчислен
Към 1 ЯНУАРИ	22 282	1 437
Отчетени като данъчен приход в печалбата (Приложение 32)	5 944	20 846
Данъчен приход/ (разход), свързан с компоненти на друг всеобхватен доход (Приложение 32)	2	(1)
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	28 228	22 282

Сумите, признати в другия всеобхватен доход, се отнасят до последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи.

Към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г., Дружеството няма неизползвани данъчни загуби, които могат да се използват през следващи отчетни периоди.

Движението на отсрочените данъчни активи и пасиви по елементи през периода е, както следва:

	Обезценки на материални запаси	Обезценки на вземания и предоставен и аванси	Провизи и за пенси	Неизпол звани отпуски	Лизинг	Имоти, машини и съоръжен ия	Общо
ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ (АКТИВИ) /ПАСИВИ							
КЪМ 1 ЯНУАРИ 2022 г.	(228)	(1 178)	(20)	(14)	2	1	(1 437)
Разход/(приход) в печалбата или загубата	(17 323)	(3 516)	-	(6)	(2)	1	(20 846)
Разход/ (приход) в друг всеобхватен доход	-	-	1	-	-	-	1
ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ, НЕТНО, КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2022 г.	(17 551)	(4 694)	(19)	(20)	-	2	(22 282)
КЪМ 1 ЯНУАРИ 2023 г.	(17 551)	(4 694)	(19)	(20)		2	(22 282)
Разход/(приход) в печалбата или загубата	(1 172)	(4 759)	(1)	(10)	1	(3)	(5 944)
Разход/ (приход) в друг всеобхватен доход	-	-	(2)	-	-	-	(2)
ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ, НЕТНО, КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.	(18 723)	(9 453)	(22)	(30)	1	(1)	(28 228)

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

11. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Финансови вземания		
Търговски вземания от клиенти	809 610	577 674
Натрупана обезценка на търговски вземания	(38 893)	(31 779)
Търговски вземания от клиенти свързани лица (Приложение 36)	2 617	8 262
Търговски вземания, нетно	773 332	554 157
Вземане от доставчик на природен газ	51 939	53 809
Обезценка на вземане от доставчик на природен газ	(31 386)	(9 755)
Предоставени гаранции по договори за доставка на природен газ	15 626	27 292
Предоставени гаранции и депозити на свързани лица (Приложение 36)	38 726	23 699
Предоставени гаранции по други договори	39	39
	74 944	95 084
Съдебни и присъдени вземания	233 586	237 665
Натрупана обезценка на съдебни и присъдени вземания	(202 036)	(201 056)
Съдебни и присъдени вземания, нетно	31 550	36 609
Вземане от Корпоративна Търговска Банка АД (н)	3 777	3 777
Натрупана обезценка на вземане от Корпоративна Търговска Банка АД (н)	(3 777)	(3 777)
Вземане от Корпоративна Търговска Банка АД (н), нетно	-	-
Финансови вземания общо	879 826	685 850
Нефинансови вземания		
Предплатени разходи, гаранции и депозити	2 212	29 663
Нефинансови вземания общо	2 212	29 663
Общо търговски и други вземания – текущи	882 038	715 513

Всички вземания са краткосрочни. Търговските вземания на Дружеството са свързани с продажба на природен газ и са дължими в срок от 12 дни след издаване и получаване на фактурата от съответния контрагент. Нетната балансова стойност на търговските и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Част от финансовите вземания в брутен размер от 51 939 хил. лв. и балансова стойност след обезценка 20 553 хил. лв. към 31 декември 2023 г. , представляват вземане от - доставчик на природен газ, което е възникнало във връзка с непризната от страна на Булгаргаз ЕАД фактурирана сума от ООО Газпром Експорт, по доставки на природен газ за първо тримесечие на 2022 г. Сумата се отнася до търговски спор за недоставени, но фактурирани количества природен газ за този период. През 2023 г. е призната очаквана кредитна загуба в размер на 31 386 хил. лв., с което се счита, че нетния размер на експозицията към контрагента е нула.

Предоставените гаранции по договори за доставка на природен газ представляват гаранционни суми към доставчици на услуги по транспорт на природния газ. Към 31.12.2023 г. сумите са предоставени на DESFA A.E., ICGB AD, GASTTRADE S.A. и TRANS ADRIATIC PIPELINE .

Съдебните и присъдени вземания на Дружеството основно са рекласифицирани от търговски вземания, които са били дължими от контрагенти с финансови затруднения. Когато Дружеството предприеме съдебни действия, вземанията се рекласифицират от търговски в съдебни. Тази категория вземания се обезценяват напълно, освен ако няма получени обезпечения или други гаранции, които да покриват стойността на

БУЛГАРГАЗ ЕАД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

вземането. Към 31.12.2023 г. най-същественото съдебно вземане на Дружеството е от ТЕЦ Варна. След предприети процесуални действия от страна на Булгаргаз ЕАД, е сключено споразумение за погасяване на вземанията и в полза на Булгаргаз ЕАД е учредена ипотека на недвижим имот. Справедливата стойност на имота надвишава балансовата стойност на вземанията. С допълнително споразумение от м.март 2024 г. между Булгаргаз ЕАД и ТЕЦ Варна ЕАД е уговорено за обезпечение на задълженията, по влязлото в сила решение, ТЕЦ Варна ЕАД да учреди в полза на Булгаргаз ЕАД особен залог по реда на Закона за особените залози, вместо ипотека. За останалите вземания на Булгаргаз ЕАД за осигурен годишен капацитетен продукт и разноси, общо в размер на 3 746 141.66 лв.. На 10.05.2024 г. между Булгаргаз ЕАД и ТЕЦ Варна ЕАД е сключена съдебна спогодба, като вземанията са разсрочени с погасителен план.

Всички финансови вземания на Дружеството са прегледани относно настъпили събития на неизпълнение. За търговските вземания е приложен опростен подход за определяне на очакваните кредитни загуби към края на периода, с индивидуален подход за някои от тях, който се базира на преценки относно тяхната концентрация за Дружеството, финансово състояние на контрагента, прието обезпечение, специфични условия за погасяването им, историческа информация за среден брой дни/период на събираемост и изпълнение на договорените условия до датата на изготвяне на приблизителната преценка.

В резултат на извършения анализ и предприети действия, ръководството на Дружеството е направило преценка, че очакваните кредитни загуби и загуби от обезценка за търговски и съдебни вземания за 2023 г. възлизат на 8 140 хил. лв., нетно, след възстановяване.

При формирането на своите преценки и допускания за целите на определяне на очакваните кредитни загуби на финансовите активи ръководството на Дружеството е взело предвид наличните обстоятелства и фактори, които оказват и се очаква да окажат съществен ефект върху дейността на Дружеството. Тези фактори са свързани най-вече с Решение № 594 на МС от 11.08.2022 г., с което се одобрява отпускане на заем от Министерството на енергетиката за чието обезпечение служат сегашни и бъдещи вземания на Топлофикация София ЕАД. Залогът е вписан в Централния регистър на особените залози по съответния надлежен ред.

В този смисъл и в съответствие с изискванията на счетоводната политика и приложимите счетоводни стандарти, на базата на достъпна, разумна и подкрепяща информация за настоящи условия и прогнози за бъдещи икономически условия, ръководството на Дружеството е направило преценка относно размера на очакваните кредитни загуби на вземанията на Дружеството към 31.12.2023 г. и са признати загуби за периода. Начисляването на загуби от обезценки и възстановяването на начислени такива се представят на отделен ред, нетно в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Ефектите от изминало време/промяна в дисконтов процент се отчитат във финансови приходи/разходи – нетно. Сумите, които са отчетени по корективната сметка за кредитни загуби по вземания, се отписват, когато няма очаквания, че Дружеството ще е в състояние да получи допълнителни парични средства. При изчисляване на обезценката на вземанията са съобразени концепциите и подходите в моделите на обезценка по МСФО 9 „Финансови инструменти“. Извършените изчисления обхващат тестове за обезценка на финансови активи, базирани на „модели“ и възприет подход на класификация на съдебните и присъдени вземания, на „съдебни и присъдени вземания“ и такива „в производство по несъстоятелност“.

Нефинансови вземания

Предплатените аванси за доставка на природен газ представляват авансово платени суми от Булгаргаз ЕАД към доставчиците на природен газ.

Основната част от другите предплатени разходи към 31.12.2023 г. са свързани с разходи за бъдещи периоди – застраховки и банкови такси по управление на кредит.

В следващата таблица се съдържа информация за изложеността на кредитен риск от вземанията от клиенти от несвързани лица на Дружеството, както и от вземане от доставчик на природен газ, при използването на матрицата на провизиите за очаквани кредитни загуби съответно към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г.:

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

31 декември 2023 г.	Относителен дял	Брутна стойност на вземания от клиенти	Обезценка за очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на вземания от клиенти
	%			
Вземания от клиенти				
Непадежирани	18,17%	157 031	(288)	156 743
От 30-90 дни	11,49%	99 311	(587)	98 724
От 90 – 180 дни	9,08%	78 445	(3 092)	75 353
От 180 – 360 дни	54,98%	475 103	(34 648)	440 455
Над 360 дни	6,01%	2 337	(279)	2 058
		812 227	(38 894)	773 333
Вземания от доставчик				
От 180-360 дни ГПЕ	8,52%	51 939	(31 386)	20 553
Общо търговски вземания	100%	864 166	(70 280)	793 886

31 декември 2022 г.	Относителен дял	Брутна стойност на вземания от клиенти	Обезценка за очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на вземания от клиенти
	%			
Непадежирани	27,42%	173 152	(15 994)	157 158
От 30-90 дни	28,46%	179 730	(13 749)	165 981
От 90 – 180 дни	35,03%	221 233	(707)	220 526
От 180 – 360 дни	0,56%	3 354	(1 328)	2 226
Над 360 дни	0,00%	5	(1)	4
		577 674	(31 779)	545 895
Вземания от доставчик				
От 180-360 дни ГПЕ	8,52%	53 809	(9 755)	44 054
Общо търговски вземания	100%	631 483	(41 534)	589 949

Преценката на Дружеството включва допускания като дни забава, рисков профил по клиенти, моделиране на риск по индустрии, корекционен коефициент, базиран на процент (не)събираемост и други, описани по-горе.

Една част от използваната информация в разработения модел за очаквани кредитни загуби на Дружеството като риска на държавата на контрагента (Risk by country), дисконтов процент на безрискови ценни книжа (Risk free - T bonds), цена на финансиране Cost of debt), се основава на готови данни, а другата част – на отчетни данни за размера съответния финансов актив в края на периода и исторически данни за събираемост на вземанията.

Извършените изчисления обхващат тестове за обезценка на финансови активи, базирани на няколко „модела“ на база възприетата счетоводната политика на Дружеството. Към 31 декември 2023 г., търговски вземания с отчетна стойност в размер на 911 480 хил. лева (31 декември 2022 г.: 670 001 хил. лева) са тествани за обезценка.

Възрастовият анализ на търговските вземания, за които е призната загуба от обезценка към 31 декември 2023 г., е както следва:

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Призната загуба от обезценка за вземания с изтекъл срок на плащане:		
До 3 месеца	875	29 743
Между 3 и 6 месеца	3 092	707
Над 6 месеца	66 313	11 084
Общо	70 280	41 534

Промените в корективната сметка за кредитни загуби по вземания са както следва:

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31	
	ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
КЪМ 1 ЯНУАРИ	246 367	212 189
Начислени загуби от обезценка на търговски вземания	19 925	28 051
Начислена загуби от обезценка на вземане от доставчик по търговски спор	21 631	9 755
Отписани несъбираеми вземания	(45)	(343)
Възстановени загуби от обезценки на вземания	(11 785)	(3 257)
Възстановени загуби от обезценка на КТБ АД (н)	-	(28)
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	276 093	246 367

Начисляването и възстановяването на загуби от обезценки се представят като такива в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (Приложение 23). Ефектите от изминало време/промяна на дисконтов процент се отчитат във финансови приходи/разходи – нетно. Сумите, които са отчетени по корективната сметка за кредитни загуби по вземания се отписват, когато няма очаквания, че Дружеството ще е в състояние да получи допълнителни парични средства.

Максималната изложеност на кредитен риск към края на отчетния период е справедливата стойност на всяка от групите на търговски и други финансови вземания посочени по-горе (вижте и Приложение 4.1.2).

Балансовата стойност на търговските и други вземания е деноминирана в следните валути:

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Български лева (BGN)	378 664	852 362
Щатски долари (USD)	197 042	280 962
Евро (EUR)	306 331	137 451
Общо търговски и други вземания	882 038	1 270 775

Търговските вземания на Дружеството от Топлофикация София ЕАД са предоставени като обезпечение по получения от Министерство на енергетиката заем в размер на 800 млн. лв. Стойността на обезпечението към 31.12.2023 г. възлиза на 625 381 хил. лв. (2022г.: 322 831 хил. лв.)

12. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Природен газ по себестойност	687 015	702 403
Обезценка до нетна реализируема стойност	(187 228)	(175 537)
Природен газ по нетна реализируема стойност	499 787	526 866
Материали	12	13

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Общо материални запаси

499 799

526 879

През 2023 г. стойността на реализирания природен газ в размер на 2 348 460 хил. лева е отчетена като разход в печалбата или загубата (31 декември 2022 г.* преизчислен.: 3 944 493 хил. лева).

Както е оповестено в Приложение 2, през втората половина на 2022 г. „Булгаргаз“ ЕАД, нагнети количества газ над планираните, които бяха закупени в период на високи пазарни цени. За постигането на целите от 80% запълняемост на хранилището и поради сравнително топлата зима, добивът на количества от ПГХ „Чирен“ беше силно ограничен, което доведе до поддържането на големи наличности от природен газ в началото на отчетния период за 2023 г. Очакванията на ръководството са, че Дружеството ще бъде компенсирано чрез разработената от Министерство на енергетиката. „Програма за компенсиране на високите цени на природния газ нагнетен в ПГХ „Чирен“ в периода 01.05.2022 - 11.10.2022 г.“, за количества природен газ, добити през месеците януари-април 2024 г.

Както е оповестено в приложение 5.2, считано от 01 януари 2023 г., при определяне на нетната реализуема стойност на природния газ към края на отчетния период, се използва референтна TTFfm цена за м. януари на следващата календарна година (към 31 декември 2022 г.: цената, която КЕВР е утвърдила за месеца на първия отчетен период за следващата година). Тази преценка на ръководството се базира на оперативни цикъл на Дружеството, сезонния характер на добива и нагнетяването на природен газ, както и постите ангажименти съгласно Плана за действие при извънредни ситуации за поддържане на определени количества наличен природен газ в ПГХ Чирен.

През 2023 г. е призната загуба от обезценка на материалните запаси в размер на 41 713 хил. лв., изчислена за наличности на природен газ в ПГХ Чирен към 30.06.2023 г. Сумата е представена на отделен ред „Загуби от обезценка на материални запаси“ в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред. Ръководството на Дружеството е тествало количества природен газ, които е очаквало да бъдат добити (т.е. да се реализират чрез продажба) през м. декември 2023 г. съгласно План за действие при извънредни ситуации. Наличните количества природен газ, съхранявани в ПГХ Чирен и обезценени през 2023 г. са в размер на 639 277,47 MWh. Приложена е референтна TTFfm цена за м. януари 2024 г. от 53,4 евро/MWh, публикувани котировки на 1 септември 2023 г. в бюлетина на Аргус Медия (argusmedia.com).

При изготвяне на своята преценка по отношение на нетната реализируема стойност на наличния природен газ към 31.12.2023 г., ръководството на Дружеството разглежда наличността в ПГХ „Чирен“ като необоротен запас, съхраняван съгласно изискванията на гореописаните Регламенти и Плана за действие при извънредни ситуации, при определен график на добив само през периода ноември-април.

Също така през първото полугодие на текущата година, Министерството на енергетиката разработи механизъм за компенсиране на високите цени на нагнетените през 2022 г. количества в ПГХ „Чирен“, приложим за всички компании с нагнетен природен газ в подземното газово хранилище към 01.11.2022 г. Съгласно предложението за обсъждане в работната група механизъм за компенсации, размерът на очакваната компенсация за количествата, нагнетени от „Булгаргаз“ ЕАД към 01.11.2022 г. би възлизал на не по-малко от 154 028 хил. лв. Дружеството очаква този механизъм да бъде реализиран в България, както компенсациите са факт в други европейски държави.

Към датата на настоящия финансов отчет Дружеството е анализирано обстоятелствата, които биха довели до наличието на индикации за обезценка на стойността на природния газ и е достигнало до заключение, че няма необходимост от признаване на допълнителни загуби.

През текущата година, основният външен източник, използван като доказателство за наличието или липсата на индикации за обезценка, е референтната борсова TTFfm цена за м. януари 2024 г., публикувана на страницата на Аргус Медия —(argusmedia.com) на 01 септември 2023 г.

Възстановяването на загубите от обезценка на материални запаси се отчита като част от себестойността на през периода продадения газ (преди това обезценен).

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Движението в натрупана обезценка на природен газ е следното:

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
		*преизчислен
В началото на периода	175 527	2 281
Начислена обезценка	41 713	173 246
Възстановена обезценка на природен газ, реализиран чрез продажба през периода	(30 012)	-
В края на периода	187 228	175 527

Дружеството няма материални запаси, които са предоставени като обезпечение на задължения.

13. ПРЕДОСТАВЕНИ АВАНСИ ЗА ПРИРОДЕН ГАЗ

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Предплатени аванси за природен газ	475 174	555 262
Загуба от обезценка за периода	(13 721)	-
Предплатени аванси за природен газ, нетно	461 453	555 262

Предоставените аванси за доставка на природен газ в размер на 461 453 хил. лв. (31 декември 2022 г. : 555 262 хил. лв.) представляват предплатени суми за доставки на природен газ съгласно валидни, действащи споразумения по които Булгаргаз ЕАД е страна-купувач. Съществената част от тях се отнасят до доставки, които са били планирани за първото полугодие на 2023 г. Поради динамиката на пазара, преценката на ръководството е, че не е имало необходимост от реализирането на тези доставки в този период и те са били предоговорени с график за следващи месеца в годината.

Непредвидимостта на пазарните условия се обуславя от спада на продажбите поради топлата зима, намалено потребление от страна на клиентите включително и поради влошената макроикономическа обстановка в страната и Европа, високите нива на количествата в ПГХ Чирен. „Булгаргаз“ ЕАД предприе и действия по предоговаряне на програмите за доставка по сключените договори, с цел намаление на общите количества за доставка. В края на м. юли 2023 г. са договорени условия с клиентите, които позволяват гъвкавост на управлението на доставките и изпълнението на годишната програма, което се изразява с общо намаление на количествата за доставка през 2023 г. и прехвърляне на количества от летни към зимни месеци. Поради това, съществена част от предплатените аванси на Дружеството към края на отчетния период са неусвоени.

Към 31.12.2023 г. „Булгаргаз“ има вземания по аванси по налични партии природен газ при BOTAŞ BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş, Ръководството счита, че са налице предпоставки за преразглеждане на размера на очакваната кредитна загуба от обезценка за количествата, доставени от Cheniere Marketing International LLP през април 2023 г., в резултат на публично обявената тръжна процедура от октомври 2022 г., които количества представляват една от трите налични партии природен газ в газопреносната система на BOTAŞ към 31.12.2023г., и са съществена част от общите налични количества там. Поради което е направена частична обезценка в размер на 13 721 хил. лв., като е взето предвид наличието на трета партида (доставка от Shell Global LNG Limited, през октомври 2023г), която е налична в BOTAŞ към края на годината, на цени под пазарните нива, има възможности за съвместна реализация на партида две и партида три.

При преценката за обезценка се вземат предвид прогнозите на Дружеството за периода на реализацията и включването на тези количества в ценовия микс, както и друга релевантна информация, която се очаква да има значение относно реализацията на съхранения природен газ.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

В приложения 5.2 и 12 е оповестена детайлна информация относно допусканията и преценките на Дружеството при определяне на нетната реализуема стойност на материалните запаси. Същите допускания са използвани и при изчисляване на възстановимата стойност на предплатените аванси за природен газ.

14. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Парични средства в разплащателни банкови сметки	2 269	207 544
Натрупана обезценка на парични средства	(4)	(149)
Общо парични средства и еквиваленти в отчета за финансовото състояние	2 265	207 395

Брутната стойност на паричните средства и еквиваленти е деноминирана в следните валути:

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Български лева (BGN)	425	207 539
Щатски долари (USD)	7	3
Евро (EUR)	1 837	2
Общо парични средства и еквиваленти	2 269	207 544

Към 31.12.2023 г. Дружеството няма блокирани парични средства.

Промените в корективната сметка за очаквани кредитни загуби на пари и парични еквиваленти са както следва:

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА	
	31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
В началото на периода	(149)	-
Начислени очаквани кредитни загуби на пари и парични еквиваленти	-	(149)
Възстановени очаквани кредитни загуби на пари и парични еквиваленти	145	-
В края на периода	(4)	(149)

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

15. РАВНЕНИЕ МЕЖДУ НАЧАЛНИТЕ И КРАЙНИТЕ САЛДА В ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПАСИВИТЕ, ВЪЗНИКВАЩИ ОТ ФИНАНСОВИ ДЕЙНОСТИ

Равнението между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние към 31.12.2023 г. на пасивите, възникващи от финансови дейности, може да се представи по следния начин:

	На 1 януари 2023	Парични потоци от финансова дейност		Промени с непаричен характер - безналични		На 31 декември 2023
		Постъпления	Плащания	Рекласификац ия/Нови договори	Начислена лихва и такси	
Банкови заеми - овърдрафти	-	57 789	(33 263)	-	-	24 526
Банкови заеми , овърдрафти - такси	-	-	(6 393)	-	6 393	-
Краткосрочни заеми от свързани лица (БЕХ)	717 515	405 000	(492 515)	(370 000)	-	260 000
Дългосрочни заеми от свързани лица (МЕ, БЕХ)	800 000	-	-	370 000	-	1 170 000
Заеми от свързани лица – лихви и такси	6 641	-	(21 878)	-	44 820	22 942
Задължения за лизинг	433	-	(146)	14	12	313
Общо пасиви от финансови дейности:	1 524 589	462 789	(554 195)	14	51 225	1 477 781

Равнението между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние към 31.12.2022 г. на пасивите, възникващи от финансови дейности, може да се представи по следния начин:

	На 1 януари 2022	Парични потоци от финансова дейност		Промени с непаричен характер - безналични		На 31 декември 2022
		Постъплени я	Плащания	Прихващане /нововъзникна ло задължение	Начислена лихва и такси	
Банкови заеми - овърдрафти	2 603	150 769	(153 372)	-	-	-
Банкови заеми овърдрафти -такси	-	-	(2 147)	-	2 147	-
Краткосрочни заеми от свързани лица (БЕХ)	-	852 509	(192 926)	57 514	974	718 071
Дългосрочни заеми от свързани лица (МЕ)	-	695 304	(5 899)	104 696	11 984	806 085
Задължения за лизинг	253	-	(359)	523	16	433
Общо пасиви от финансови дейности:	2 856	1 698 582	(354 703)	162 733	15 121	1 524 589

16. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ

Към 31 декември 2023 г. регистрираният акционерен капитал на Дружеството се състои от 231 698 584 броя обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лев за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Дружеството. Всички издадени акции са изцяло платени.

Няма промяна в броя на акциите за отчетните периоди.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Едноличен собственик на капитала на Дружеството е “Български Енергиен Холдинг” ЕАД, чийто капитал се притежава от Българската държава чрез Министерството на енергетиката.

17. РЕЗЕРВИ

	Законови резерви	Преоценъчни резерви на нефинансови активи	Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи	Общо
КЪМ 1 ЯНУАРИ 2022 г.	14 776	35	(54)	14 757
Отчисления за фонд „Резервен“ от неразмразени печалби	6 390	-	-	6 390
Преоценки по планове с дефинирани доходи	-	-	5	5
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2022 г.	21 166	35	(49)	21 152
Отчисления за фонд „Резервен“ от неразмразени печалби	-	-	-	-
Преоценка по планове с дефинирани доходи	-	-	(22)	(22)
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.	21 166	35	(71)	21 130

ЗАКОНОВИ РЕЗЕРВИ

Законовите резерви включват фонд “Резервен”, източник за образуване на който е 1/10 от печалбата, докато средствата във фонда достигнат най-малко 1/10 от регистрирания капитал.

ПРЕОЦЕНЪЧНИ РЕЗЕРВИ НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ

Преоценъчните резерви на Дружеството са формирани в резултат на преоценка на машини и съоръжения. Съгласно българското законодателство, преоценъчните резерви, формирани от преоценката на машини и съоръжения, не могат да се разпределят за дивиденди.

РЕЗЕРВ ОТ ПРЕОЦЕНКИ ПО ПЛАНОВЕ С ДЕФИНИРАНИ ДОХОДИ

В резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи Дружеството отчита актюерски печалби и загуби, съгласно изискванията на МСС 19. Те не се рекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди.

18. ЗАЕМИ

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Нетекущи		
Заеми от свързани лица	1 170 000	800 000
Лихви по заеми към свързани лица	-	6 085
Общо нетекущи	1 170 000	806 085
Текущи		
Банкови заеми	24 526	-
Заеми от свързани лица	260 000	717 515
Лихви по заеми към свързани лица	22 942	556
Общо текущи	307 468	718 071
Общо заеми	1 477 468	1 524 156

Към 31.12.2023 г. Дружеството има задължения по следните заеми, получени за обезпечаване доставките на природен газ:

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

1/ Заеми от едноличния собственик БЕХ ЕАД, в общ размер от 630 000 хил. лв. Заемите са отпуснати и се обслужват в лева и не са необезпечени.

Краткосрочен характер имат два от заемите - за 200 млн. лв. и 60 млн. лв., отпуснати през 2022 г. и предоговорени през 2023 г. и със срок на погасяване - м. април 2024 г. и м. юли 2024 г.

Останалата част от задължението е по дългосрочен заем в размер на 370 млн. лв. и срок на погасяване м. декември 2028 г. Срокът на заема е бил предоговорен през 2023 г. с Допълнително споразумение.

2/ Заем от Министерство на енергетиката в размер на 800 000 хил. лв., получен след ПМС №245 от 11.08.2022 г. и Решение № 594 от същата дата, изменено с Решение № 618 на Министерски съвет, с което са одобрени допълнителни плащания от бюджета на Министерството на енергетиката в размер на 800 млн. лв. за закупуване на природен газ и осигуряване на оборотни средства. Заемът е обезпечен с особен залог на настоящи и бъдещи вземания от „Топлофикация София“ ЕАД. Заемът е със срок от 36 месеца, считано от датата на превеждане на първия транш, като срокът за връщане на лихвата е 18 месеца от датата на първия транш. Общата сума на задължението по получения заем от МЕ към 31.12.2023 г. възлиза на 822 942 хил. лв., в т.ч. 800 000 хил. лв., дългосрочна част и 22 942 хил. лв. начислени лихви, дължими през 2024 г.

3/ Два необезпечени банкови кредити, тип овърдрафт, с лимит 90 000 хил. лв. и пазарен лихвен процент. Овърдрафтите са отпуснати в лева и срок на погасяване 01.09.2024 г. Дружеството има усвоени и непогасени овърдрафти към 31.12.2023 г. в размер 24 526 хил. лв. (към 31.12.2022 г. : 0,00 хил. лв.).

4/ Два банкови кредита, тип овърдрафт с общ лимит от 234 700 хил. лв., които са в лева и в евро, със срок на погасяване 29.12.2024 г. Заемите са обезпечени с държавна гаранция до 90% от стойността на овърдрафтите на основание два броя Гаранционни споразумения от 29 декември 2023 г., а срокът - до 29 декември 2024 година.

Детайлна информация за заемите от свързани лица са представени в Приложение 36 „Сделки и салда със свързани лица“. Справедливите стойности на текущите заеми не се различават от балансовите им стойности.

19. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Търговски задължения	196 224	253 149
Задължения към свързани лица (Приложение 36)	8 694	10 263
Общо финансови пасиви	204 918	263 412
Аванси, получени от клиенти за продажба на природен газ (пасиви по договори с клиенти)	23 983	1 431
Приходи за бъдещи периоди	17 149	17 149
ДДС за внасяне	47 240	39 200
Акциз за внасяне	1 070	962
Задължения към персонала	252	171
Задължения към осигурителни предприятия	115	93
Други задължения	2 432	2 505
Общо нефинансови пасиви	92 241	61 511
Общо текущи търговски и други задължения	297 159	324 923

Търговските задължения на Дружеството включват главно задължения към доставчиците на природен газ.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Задълженията по получени аванси от клиенти за доставка на природен газ представляват суми, постъпили от клиенти на Дружеството в съответствие с условията на сключените договори за доставка на природен газ.

Приходите за бъдещи периоди на стойност 17 149 хил. лв. към 31.12.2023 г. са свързани с придобиване и последваща продажба през 2022 г. на втечен природен газ (ВПГ) към доставчик на природен газ на Дружеството. Последващата продажба е извършена с цел регазификация и транспортиране до входна точка на газопреносната система на страната. Сумата на прихода за бъдещи периоди е изчислена като разлика между покупната и доставната стойност на природния газ и ще бъде призната като текущ приход и корекция на себестойността на природния газ (ВПГ) в периода на доставката му в последващ отчетен период.

Задълженията към персонала представляват задължения към служители на Дружеството, които са дължими през 2024 г. Възникнали са във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и са в размер на 252 хил. лева (31 декември 2022 г.: 171 хил. лева).

Задълженията към осигурителни предприятия са в размер на 115 хил. лева (31 декември 2022 г.: 93 хил. лева) и включват осигуровки, свързани с начислени неизползвани компенсируеми отпуски и осигуровки върху възнаграждения за месец декември 2023 г., изплатени през месец януари 2024 г.

Съществената сума от другите задължения на Дружеството представляват получено обезщетение в размер на 2 237 хил. лв. във връзка със съдебен спор, информация за който е оповестена в Приложение 35.

Справедливите стойности на текущите търговски и други задължения не се различават от балансовите им стойности.

20. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Задължението в отчета за финансово състояние за провизии за пенсии е по план за дефинирани доходи на персонала при пенсиониране. В Дружеството се прилагат регулативните разпоредби за плащания при пенсиониране по възраст и стаж и по болест съгласно действащия Кодекс на труда (КТ).

Съгласно чл.222, ал. 2 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение поради болест работникът или служителят има право на обезщетение в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца, ако има най-малко 5 години трудов стаж в Дружеството и през последните 5 години трудов стаж не е получил обезщетение на същото основание.

Съгласно чл.222, ал. 3 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от причината за прекратяване на правоотношението, той има право на обезщетение, както следва: в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца във всички случаи, а ако е работил в Дружеството през последните 10 години от трудовия му стаж – на обезщетение в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца.

Сумите, признати в отчета за финансово състояние, се определят както следва:

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Настояща стойност на задълженията	201	173
Задължение в края на отчетния период	201	173

Към 31.12.2023 г. признатата стойност на задължението от 201 хил. лв., включва краткосрочна част от 34 хил. лв. и дългосрочна част в размер на 167 хил. лв. (31.12.2022: краткосрочна част 53 хил. лв., дългосрочна част – 120 хил. лв.).

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Движението на признатото в отчета за финансово състояние задължение е, както следва:

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
КЪМ 1 ЯНУАРИ	173	181
Разходи за текущ трудов стаж (Приложение 25)	21	18
Разходи за лихви (Приложение 30)	10	1
Общо разходи в печалбата или загубата	31	19
Преоценки:		
Печалби в резултат на промени във финансовите предположения	(2)	(4)
Печалби/(загуби) от действителния опит	12	-
Печалби в резултат на промени в демографските предположения	15	(2)
Общо друг всеобхватен доход	25	(6)
Изплатени доходи	(28)	(21)
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	201	173

Основните използвани актюерски предположения са, както следва:

	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Дисконтов процент	4.5 %	5.5%
Бъдещи увеличения на заплати	8.65 %	8.96%

Ръководството на Дружеството е направило тези предположения с помощта на независим актюер. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на безрискови ценни книжа в лева с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения. Другите допускания са определени на базата на актуални актюерски предположения и миналия опит на ръководството.

Настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи е оценена по кредитния метод на прогнозираните единици.

Тези допускания са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството.

Значимите актюерски предположения при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи са свързани с дисконтовия процент, очаквания процент на увеличение на заплатите и средната продължителност на живота.

Следващата таблица представя анализ на чувствителността и обобщава ефектите от промените в тези актюерски предположения върху задълженията по планове с дефинирани доходи към 31 декември 2023 г.:

КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.	Промяна в актюерското предположение	Ефект върху задължението в лева	Промяна в актюерското предположение	Ефект върху задължението в лева
Дисконтов процент	+ 1 %	(11 766)	- 1 %	13 412
Ръст на заплати	+ 1 %	17 892	- 1 %	16 015
Текучество на персонала	+ 1 %	(11 187)	- 1 %	12 648
Промяна на продължителността на живот	+1 година	1 389	-1 година	(1 450)

Анализът на чувствителността, посочен по-горе, е базиран на модел, който оценява потенциалната промяна в задължението при промяна само на едно от актюерските предположения, докато останалите такива се считат за константни. В действителността това не е вероятно да се случи, тъй като промените в някои от предположенията са взаимобвързани. При определянето на чувствителността на задължението по плана за

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

дефинирани доходи, към изменения в основните актюерски предположения е използван същият метод, който се използва за оценка на признатото в отчета за финансово състояние задължение, а именно, оценка на настоящата стойност на задължението по плана за дефинирани доходи, чрез използване на кредитния метод на прогнозираните единици.

Към 31 декември 2023 г. среднопретеглената продължителност на задължението за изплащане на обезщетения при пенсиониране е 5 години.

21. ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБА НА ПРИРОДЕН ГАЗ

ПРИХОДИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА	
	2023 г.	2022 г.
Видове стоки или услуги		
Приходи от продажба на природен газ, в т. ч. по видове дейности:	2 382 228	3 964 515
- <i>регулирана</i>	1 374 487	1 892 264
- <i>свободно-договорена</i>	1 007 742	871 340
- <i>борсов пазар по програма за освобождаване</i>	-	1 200 910
Приходи от продажба на природен газ за балансиране	41 746	73 525
Приходи от неустойки за неизпълнение по договорите с клиенти за неприети и надвзети количества природен газ	83 742	26 270
Общо приходи от продажба на природен газ	2 507 716	4 064 310

Приходите по договори с клиенти са реализирани в България и се признават в течение на времето.

САЛДА ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Търговски вземания (Приложение 11)	770 716	545 895
Вземания от свързани лица (Приложение 36)	2 617	8 262
Активи по договори с клиенти - нефактурирани вземания	85 096	55 698
Пасиви по договори с клиенти (Приложение 19)	23 983	1 431

АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ

Активите по договори с клиенти представляват нефактурираните вземания на Дружеството към края на всеки отчетен период за суми за доставен природен газ през месец декември, които съгласно условията на сключените договори се фактурират от Булгаргаз ЕАД в срок до 9-о число на месеца, следващ месеца на доставката. Фактурирането на вземанията се извършва след окончателното изготвяне на месечен акт за количеството природен газ, доставено на Клиента през всеки от дните на съответния месец, съдържащ информация за задълженията на Булгаргаз за доставка и задълженията на клиента за приемане на природния газ. В стойността на активите по договори се включва и сумата на акциза, подлежащ на префактуриране на клиентите.

Към 31.12.2023 г. салдото на активите по договори възлиза на 85 096 хил. лв., в т.ч. правото на възнаграждение за доставени, но нефактурирани количества природен газ за м. 12.2023 г. в размер на 84 021 хил. лв. и акциз в размер на 1 075 хил. лв. (31 декември 2022 г.: 54 731 хил. лв. и 937 хил. лв. акциз).

Сумата на активите по договори и на пасивите по договори в края на всеки отчетен период се признава в пълен размер като приход от продажба на стоки през следващия отчетен период, така както е описано по-горе т.е. в съответствие с договорените условия с клиентите и счетоводната политика на Дружеството.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ

Пасивите по договори с клиенти представляват плащанията от клиентите, извършени през месеца на доставката за договорените количества природен газ и капацитетните продукти.

22. ДРУГИ ПРИХОДИ

Другите приходи на Дружеството включват:

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31	
	2023 г.	2022 г.
Неустойки по просрочени вземания	55 712	27 977
Възстановени съдебни разноски	1 516	1 226
Приходи от продажба на капацитет	1 031	-
Други	6	28
Общо други приходи	58 265	29 231

Приходите от неустойки по просрочени вземания се признават като процент върху дължимата сума от клиента за забава за периода от дата на падежа на съответната фактура до датата на постъплението по банкова сметка на Дружеството.

23. ОЧАКВАНИ КРЕДИТНИ ЗАГУБИ И ЗАГУБИ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ, НЕТНО

Очакваните кредитни загубите на Дружеството, свързани с обезценка на финансови активи, са както следва:

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31	
	2023 г.	2022 г.
(Начислени) загуби от обезценка на търговски вземания, нетно (Приложение 11)	(7 873)	(25 618)
(Начислени) / Възстановени загуби от обезценка на съдебни и присъдени вземания, нетно (Приложение 11)	(265)	824
Възстановена / (Начислена) загуба от обезценки на парични средства в банки, нетно (Приложение 14)	145	(149)
Възстановени загуби от обезценка на вземания от КТБ (н) – (Приложение 11)	-	28
Начислени загуби от обезценка на вземане от доставчик на природен газ (Приложение 11)	(21 631)	(9 755)
Общо очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка на финансови активи за годината, нетно	(29 624)	(34 670)

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

24. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги на Дружеството включват:

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31	
	2023 г.	ДЕКЕМВРИ 2022 г.
Разходи за съхранение на природен газ	(13 228)	(12 410)
Лицензионни такси	(2 671)	(794)
Съдебни такси и правни консултации	(2 008)	(3 720)
Такса за участие на платформа за търговия на природен газ	(643)	(548)
Други такси	(425)	(237)
Застраховки	(396)	(116)
Разходи по договори за управление	(283)	(1 015)
Възнаграждения одитен комитет	(130)	(99)
Охрана	(134)	(98)
Консултантски услуги	(95)	(64)
Комуникации	(48)	(195)
Абонаментен сервиз	(19)	(15)
Наеми	(259)	-
Общо разходи за външни услуги	(20 339)	(19 311)

25. РАЗХОДИ ЗА НЕИЗПОЛЗВАН КАПАЦИТЕТ

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31	
	2023 г.	ДЕКЕМВРИ 2022 г.
Входна точка Странджа1/Малкочлар	(72 926)	(14 548)
Входна точка Кулата/Сидирокастро и Агиа Триада	(30 379)	-
Входна точка Стара Загора	(2 733)	-
Общо разходи за неизползван капацитет	(106 038)	(14 548)

Разходите за неизползван капацитет на Дружеството през 2023 г. са свързани със задълженията на Булгаргаз да осигурява непрекъсната и сигурна доставка на природен газ. Този ангажимент изисква достъп до и осигуряване на сигурни маршрути за доставката му. След прекратяване на доставките на тръбен природен газ от ООО „Газпром экспорт“ се наложи Булгаргаз ЕАД да подsigури алтернативни маршрути за доставките в условията на ограничени ре-газификационни и преносни капацитети (само Ревитуса и входно-изходна точка Кулата /Сидирокастро) и засиленото им конкурентно търсене през 2022 г. В резултат на това, цените на капацитетните продукти за пренос се увеличиха в условията на тръжно наддаване до 446% над първоначално обявената цена, а стойността на слотовете за регазификация достигна до цени над 4 евро/MWh на терминала в Ревитуса.

С подписването на Споразумението за достъп до терминалите на Боташ и осигурената гъвкавост на доставките от 01.04.2023 г. „Булгаргаз“ ЕАД поема задължение за заплащане на дневна такса за осигурените услуги по регазификация, съхранение, капацитет, пренос и гъвкавост. Количествата се предоставят при заявка от Булгаргаз на входна точка Малкочлар/Странджа 1.

Разходите за неизползван капацитет, над размера на реалното потребление, са резултат от промяната на бизнес модела на дружеството и необходимостта от осигуряване на алтернативни маршрути за доставка на втечен природен газ, при наличие на ограничен брой терминали в региона. При недовзимане от страна на клиентите и съответното намаление на реализираното количество продажби, сумата на разхода от неизползването на осигурения капацитет се отчита за сметка на оперативните разходи на Дружеството.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

В резултат на настъпилите събития с военния конфликт в Украйна, последвалото спиране на доставките на природен газ от страна на ООО Газпром Експорт, през 2022 г. Дружеството понесе допълнителен разход в размер на 14 548 хил. лв., който се отнася до резервиран капацитет по Споразумение за преотдаване на капацитет с ООО „Газпром Експорт“ за периода м. май 2022 – 30 септември 2022 г. и за газова година, завършваща на 01.10.2022 г.

26. РАЗХОДИ ЗА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ И ОСИГУРОВКИ

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Разходи за възнаграждения	(3 830)	(3 332)
Разходи за социални и здравни осигуровки	(426)	(398)
Провизия за компенсируеми отпуски	(238)	(165)
Разходи по планове за дефинирани доходи (Приложение 20)	(22)	(18)
Общо разходи свързани с персонала	(4 516)	(3 913)

Броят на служителите към края на представените отчетни периоди и средният брой на наетите лица е както следва:

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Наети лица към края на годината	56	52
Среден брой наети лица през годината	53	51

27. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Основни материали	(17)	(3)
Горивни и смазочни материали	(9)	(12)
Канцеларски материали и консумативи	(23)	(21)
Други	(46)	(36)
Общо разходи за материали	(95)	(72)

28. РАЗХОДИ ЗА ПРОВИЗИИ

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Разход за лихви, свързани с провизия по Дело COMP/B1/AT.39849 – ВЕН gas (Приложение 35)	(615)	(754)
Общо разходи за провизии	(615)	(754)

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

29. ДРУГИ РАЗХОДИ

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Неустойки за забавени плащания	(15)	(456)
Командировки и представителни разходи	(78)	(70)
Обучение	(13)	(6)
Еднократни данъци	(12)	(12)
Други	(42)	(25)
Общо други разходи	(160)	(569)

30. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

Финансовите приходи и разходи на Дружеството за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Финансови приходи		
Приходи от лихви върху пари и парични еквиваленти	-	1 329
Приходи от лихви свързани лица	-	1
Приходи от лихви от финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	-	1 330
Общо финансови приходи	-	1 330
Финансови разходи		
Разходи за лихви по лизинг	(12)	(16)
Разходи за лихви по краткосрочни заеми	(38 188)	(12 958)
Разходи за лихви по финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност	(38 200)	(12 974)
Разходи за лихви по просрочени данъчни задължения	(220)	(3 081)
Банкови такси	(5 259)	(2 378)
Разход за комисионна такса за поддръжка на банкова гаранция по Дело СОМР/В1/АТ.39849 – ВЕН gas	(468)	(528)
Разходи за лихви по изплащане на задължения по планове с дефинирани доходи (Приложение 20)	(10)	(1)
Общо финансови разходи	(44 157)	(18 962)

31. ПЕЧАЛБИ/(ЗАГУБИ) ОТ ВАЛУТНО-КУРСОВИ РАЗЛИКИ, НЕТНО

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Загуба от промяна във валутните курсове на вземания и задължения и парични средства	(14 781)	(18 174)
Печалба от промяна във валутните курсове на вземания и задължения и парични средства	8 424	23 122
(Загуби) / Печалби от валутно-курсови разлики, нетно	(6 357)	4 948

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

32. РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Очакваните приходи от/разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка в размер на 10% (2022 г.: 10%), и действително признатите данъчни приходи/разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31	
	2023 г.	2022 г. *преизчислен
Загуба преди облагане с данъци	(50 213)	(111 259)
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван приход за данъци	5 021	11 126
<i>Данъчен ефект върху:</i>		
Разходи, непризнати за данъчни цели	(16 781)	(21 579)
<i>в т.ч. от промяна на счетоводната политика</i>	-	(6 947)
Приходи, непризнати за данъчни цели	3 648	435
Разходи за текущ корпоративен данък	(8 112)	(3 071)
Ефект от възникване и обратно проявление на временни разлики (Приложение 10)	5 944	20 846
(Разходи за) / приходи от данъци върху печалбата	(2 168)	17 775
Отсрочени данъчни разходи/(приходи), признати директно в друг всеобхватен доход	2	(1)

През декември 2021 г. Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) публикува Примерни правила за GLoBE (или Глобална антибазова ерозия) по Втори стълб. Правилата GLoBE изискват от отделните юрисдикции да актуализират националните данъчни закони, за да се съобразят с изискванията на Втори стълб, и на практика създават минимална данъчна ставка от 15% за мултинационалните предприятия. Този ефект се постига чрез изискването за "допълващ" данък, което означава, че ако дъщерно дружество на многонационална организация плаща по-малко от 15 % ефективна данъчна ставка, организацията ще бъде задължена да плати допълващ данък на ниво организация майка. След това предприятието майка ще трябва да плати допълнителния данък, необходим за достигане на процента на дъщерното дружество до минимум от 15 %. В резултат на това крайните дружества майки с дъщерни дружества в юрисдикции с ефективни данъчни ставки под 15% ще дължат допълнителни данъци напред.

В края на 2023 г. бяха приети изменения в ЗКПО, с които ефективно от 1.01.2024 г. се въвежда облагане с глобален минимален корпоративен данък от 15% на многонационалните и големите национални групи от предприятия, съгласно условията, посочени в ЗКПО. Поради размера на стопанската дейност на групата Български енергиен холдинг ЕАД (БЕХ), към която принадлежи Дружеството, то се очаква да подлежи на облагане с допълнителен корпоративен данък по реда на промените в Закона за корпоративното подоходно облагане, които са в сила от 1 януари 2024 г. С новите правила в ЗКПО се въвеждат следните видове данъчно облагане:

- Облагане с допълнителен данък, което бива първично облагане с допълнителен данък на предприятията майки и вторично облагане с допълнителен данък;
- Облагане с национален допълнителен данък.

Облагането с допълнителен данък (първично и вторично облагане) е основният механизъм на директивата и правилата на ОИСР, посредством който се въвежда минималният глобален корпоративен данък. Облагането с национален допълнителен данък е опция, от която България се е възползвала, за да съхрани фискалния си интерес и практически да получава новия допълнителен данък от съставните образувания, които са данъчно задължени лица по ЗКПО.

Дружество е част от група БЕХ, която отговаря на условията за приходи над 750 млн. евро и следователно то подлежи на облагане с допълнителен национален данък. Дружеството и група БЕХ са в процес на анализ

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

на новите изисквания, издадени от Организацията за икономически сътрудничество и развитие (ОИСР) и приети от националните правителства. Поради това Дружеството е приложило изключението за признаването на отсрочени данъчни активи и пасиви, свързани с данъците върху дохода от втори стълб (параграф 4А от МСС 12), и за оповестяването на информация за тях в годишния финансов отчет за 2023 г.

33. БЕЗНАЛИЧНИ СДЕЛКИ

През 2023 г. Дружеството не е осъществявало инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

34. ДИВИДЕНТИ

Разпределението на печалбата се извършва по решение на едноличния собственик на капитала по следния ред:

- най-малко 10% от печалбата се отделя във фонд „Резервен“;
- по предложение на Съвета на директорите е възможно да бъде извършвано заделяне на част от печалбата, подлежаща на разпределение в определени фондове на Дружеството;
- от останалата част се изплащат дивиденди.

Последно отчисление за дивидент е направено съгласно решение № 83-2022/15.11.2022 г на Съвета на директорите на Български енергиен холдинг ЕАД. От нетната печалба за 2021 г. на Булгаргаз ЕАД е разпределен дивидент в полза на едноличния собственик в размер на 57 515 хил. лв. Начисляването и уреждането на дивидента не поражда данъчни ефекти.

35. ПРОВИЗИИ, УСЛОВНИ АКТИВИ И УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Дело СОМР/В1/АТ.39849 – ВЕН gas

Делото има за предмет евентуално нарушение на член 102 от ДФЕС във връзка с твърдени действия на БЕХ ЕАД и дъщерните му дружества – „Булгаргаз“ ЕАД и „Булгартрансгаз“ ЕАД насочени към:

- възпрепятстване на техни конкуренти да получат достъп до ключова газова инфраструктура (газопреносна мрежа и до съоръжението за съхранение на природен газ) в България, като изрично или мълчаливо отказване на достъп на трети страни или забавяне;
- възпрепятстване на конкурентите да получат достъп до главен газопровод за внос чрез резервиране на капацитет, който остава неизползван.

Производството е образувано през 2013 г. с оглед приемането на решение по глава 3 (членове 7 – 10) от Регламент 1/2003.

На 23 март 2015 г. ЕК издаде Изложение на възраженията (Statement of Objections). „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД и газовите му дъщерни дружества представиха съответните си отговори на ЕК на 9 юли 2015 г. („Булгаргаз“ ЕАД), 10 юли 2015 г. („Български Енергиен Холдинг“ ЕАД) и 17 юли 2015 г. („Булгартрансгаз“ ЕАД).

На 24 ноември 2017 г. е прието решение от 44-тото Народно събрание (НС) на Република България за предприемане необходимите действия за приключване на Дело СОМР/В1/АТ.39849 – БЕХ Газ, с което НС подкрепя приключването на делото по реда на чл. 7 от Регламент (ЕО) № 1/2003 без признаване на твърдените нарушения и без поемане на отговорност за тях, като бъдат изпълнени задълженията, произтичащи от евентуално забранително решение, включително относно евентуална финансова санкция. Към настоящия момент Европейската комисията не е взела официално решение за приключване на делото, включително относно евентуалния размер на финансовата санкция.

На 26 юли 2018 г. е прието решение от 44-тото Народно събрание (НС) на Република България за предприемане на действия за приключване на Дело СОМР/В1/АТ.39849 – БЕХ Газ по реда на чл. 9 от Регламент (ЕО) №1/2003 чрез поемане на ангажименти от страна от българска страна и постигане на споразумение с Европейската комисия. Второто решение на НС е мотивирано от развитието на дело СОМР/В1/АТ.39816 между ЕК и Газпром, по което на 24 май 2018 г. Комисията обяви, че е постигнато споразумение и същото е приключено по реда на чл. 9 от Регламент (ЕО) №1/2003 без финансова санкция.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

На 17 декември 2018 г. Европейската комисия извести за прието Решение С(2018)8806 по Дело АТ.39849 БЕХ-Газ, с което Европейската комисия наложи глоба на „Български енергиен холдинг“ ЕАД (БЕХ), неговото дъщерно дружество за доставка на газ „Булгаргаз“ ЕАД и неговото дъщерно дружество за газова инфраструктура „Булгартрансгаз“ ЕАД („групата БЕХ“) в размер на 77,068,000 евро за блокиране на достъпа на конкуренти до ключова газова инфраструктура в България в нарушение на антитръстовите правила на ЕС. Решението е получено в деловодствата на трите дружества на 19 декември 2018 г., което определя началото на срока за обжалване на Решението на ЕК (два месеца и десет дни от нотификация на Решението до Страните) и за плащане на глобата (три месеца от нотификацията на Решението до Страните), определена в същото. Обжалването на решението не забавя плащането на глобата.

На 18 март 2019 г. ING Bank NV издава две необезпечени банкови гаранции в полза на ЕК за обща сума, равна на размера на глобата от 77,068,000 евро, както следва:

- банкова гаранция в размер на 51,379 хил. евро, покриваща 2/3 от общата сума на глобата, обезпечаваща задълженията на „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД и „Булгаргаз“ ЕАД;
- банкова гаранция в размер на 25,689 хил. евро, обезпечаваща задължението на „Булгартрансгаз“ ЕАД за наложената санкция.

На 4 юли 2019 г. Българската държава, чрез Министерство на външните работи, подаде молба за встъпване в делото в подкрепа на БЕХ ЕАД и дъщерните ѝ газови дружества.

На 26 август 2019 г. Европейската комисия представи пред Общия съд своята Защита в отговор на подадената жалба от „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД и „Булгартрансгаз“ ЕАД.

На 29 ноември 2019 г. от страна на „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД и „Булгартрансгаз“ ЕАД бе подаден Отговор срещу Защитата на Европейската комисия.

На 20 февруари 2020 г. в посочения срок от Общия съд на Европейския съюз Република България чрез Министерство на външните работи (МВНР) депозира официалната позиция на Република България по дело Т-136/19, предоставена от Министерство на енергетиката на МВНР, с която държавата встъпва в подкрепа на „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД и „Булгартрансгаз“ ЕАД срещу Европейската комисия пред Общия съд на Европейския съюз. Общият съд обследва допълнителни документи и изисква информация с цел изясняване на всички приложения по делото обстоятелства. С писмо от 14 март 2022 г. Съдът изисква от Европейската комисия да предостави неконфиденциални версии на изброените от Съда документи.

На 29 септември 2022 г. съдебното разглеждане завърши с устни изслушвания по делото VEN Gas, в рамките на които страните обобщиха позициите си, а съдът зададе въпроси, които бяха адресирани от страните.

На 25 октомври 2023 г. първоинстанционния съд постанови Решение в полза на „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД, „Булгартрансгаз“ ЕАД и „Булгаргаз“ ЕАД, с което първоинстанционният съд изцяло отмени наложената от Европейската комисия на трите дружества от БЕХ-група глоба, която Европейската комисия в размер на 77 068 000 евро.

На 10 януари 2024 г. е подадена жалба от Европейската комисия срещу решението на първоинстанционния съд, с която се иска отмяна на Решението на Общия съд изцяло. Поради ответно предприетите действия от страна на ЕК и обжалването на решението на Съда на Европейския съюз, ръководството на Група БЕХ е взело решение да не възстановява признатата провизия до момента на окончателно разрешаване на казуса. Това решение е подкрепено от становище на независим правен консултант. Дружеството е признало разход за лихва в размер на 615 хил. лв. (2022 г. 754 хил. лв.) като увеличение на размера на провизията от лихви, свързани с поддържане на обезпечение под формата на банкова гаранция.

Към 31 декември 2023 г. , банковата гаранция , обезпечаваща задълженията на „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД, „Булгартрансгаз“ ЕАД и „Булгаргаз“ ЕАД, е освободена.

Балансовата стойност на провизията по съдебното дело е в размер на 53 715 хил. лв. в т.ч. 50 244 хил. лева (31.12.2022 г.: 50 244 хил. лева), представляваща 1/3 от общата сума на наложената глобата и лихви върху нея към 25 октомври 2023 г. в размер на 3 471 хил. лв. (31.12.2022 г.: 2 856 хил. лв.). Очакванията на ръководството са, че окончателното решение спора ще настъпи след повече от 12 месеца от датата на баланса..

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Условни активи

1/ Във връзка с търговски спор от предходни периоди, „Булгаргаз“ ЕАД е предявил иск за връщане на природен газ за запълване на газопровода Транзит 1. Дружеството не е успяло да разреши търговския спор и претенциите си по извънсъдебен ред и е инициирало международно арбитражно дело № 78/2019 г. пред Международния търговски арбитражен съд към Румънската търговска и индустриална камара срещу Национална газопреносна компания „Трансгаз“ С.А., Румъния. С Решение 120 от 09.12.2021 г. по арбитражното дело, заведено пред Международния търговски арбитражен към Търговско-промишлената палата на Румъния ответникът Трансгаз С.А., Румъния е задължен да върне на Булгаргаз ЕАД количеството природен газ в натура или да възстанови парична му равностойност в размер на 923 хил. щ. д., както и законната лихва върху сумата, ведно с разностите, извършени във връзка с арбитража. Ответната страна е поискала отмяна на влязлото в сила арбитражно решение и спиране на изпълнението му пред румънски съд. По исканията са образувани дела. Искането за спиране на изпълнението е било отхвърлено. На 09.03.2022 г. сумите са постъпили в полза на Булгаргаз ЕАД.

С решение на Апелативен съд Букурещ се отхвърля иска за отмяна на арбитражно решение № 120/09.12.2021 г., подадено от Трансгаз С.А., Румъния срещу ответника Булгаргаз ЕАД.

Срещу Решението на Апелативен съд - Букурещ е подадена жалба от Трансгаз С.А., Румъния пред Върховния съд на Румъния.

Към настоящия момент Булгаргаз ЕАД очаква обявяване на мотивите към решението на Върховния съд, с което анулира решението на Апелативен съд Букурещ и с което е отхвърлено искането на Трансгаз С.А. Румъния, за отмяна на арбитражното решение (постановено по арбитражно дело № 78/2019 г.).

Постановено е делото да бъде върнато за ново разглеждане от Апелативен съд Букурещ, с цел преразглеждане на искането на Трансгаз С.А.

Поради ограничения достъп до природния газ, обект на спора в газопровод Транзит 1, същия е бил обезценен от Дружеството през 2021 г. Полученото обезщетение по силата на постановените до момента съдебни решения е признато като други пасиви до окончателното уреждане на търговския спор между страните.

2/ Към 31 декември 2023 г. в полза на Дружеството има учредени банкови гаранции от търговски клиенти в размер на 43 млн. лв. (31.12.2022:20 млн. лв.). Банковите гаранции са в съответствие с условията на търговските договори за доставка и продажба на природен газ с клиентите.

Условни пасиви

1/ Срещу Дружеството има заведени правни иски, но те не са със значителен материален интерес. С изключение на тези, за които вече са начислени провизии, ръководството на Дружеството счита, че отправените иски са неоснователни и, че вероятността те да доведат до разходи за Дружеството при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от становището на независим правен консултант.

Нито един от гореспоменатите иски не е изложен тук в детайли, за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Дружеството при разрешаването на споровете.

2/ На база предварително споразумение за резервиране на капацитет през 2019 г. е сключено споразумение за транспортиране на природен газ с Ай Си Джи Би АД.

Във връзка с това споразумение в полза на Ай Си Джи Би АД е издадена корпоративна гаранция от Български Енергиен Холдинг ЕАД в размер на 12 млн. евро. През 2022 г. срокът на гаранцията е удължен до 01.12.2023 г при размер 16 102 хил. евро. През 2023 г. срокът на гаранцията е подновен до 22.12.2028 г., а размерът - запазен.

Поети ангажименти

1/ Съгласно сключен през 2020 г. договор с банкова институция, на Дружеството е предоставен кредитен продукт под формата на издадена банкова гаранция в полза на доставчик на природен газ. Срокът се подновява периодично, на шест месеца, а при последната референция – до 11.10.2024 г. и размер 145 млн. щ.д

2/ На основание сключен през 2022 г. договор с банкова институция, на Дружеството е предоставен кредитен продукт под формата на издадена банкова гаранция в полза на доставчик на – със срок до 30.11.2024 г.

3/ На основание подписано на 30 декември 2022 г. споразумение с BOTAŞ BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş, „Булгаргаз“ ЕАД си осигурява достъп до терминалите за регазификация на втечен природен газ в Турция и последващия му пренос до територията на Република България, при предоставена гъвкавост

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

на доставките. Периодът на Споразумението между “Булгаргаз” ЕАД и Боташ е 01.04.2023 г. – 31.12.2035 г. като с Решение №26 от 12.01.2023 г. Министерския съвет на Република България се одобрява подписаното Споразумение. Споразумението предоставя капацитет за регазификация и пренос на природен газ до точката на междусистемно свързване на границата на Република Турция и Република България – Малкочлар/Странджа 1. Чрез него се осигурява гъвкавост при приемане, съхранение и прехвърляне на количества за следваща година. Това Споразумение е свързано с диверсификация на източниците и маршрутите на доставка, с цел постигане на сигурност на доставките, минимално зависеща от геополитическите процеси. То гарантира непрекъснатост на доставките за българските потребители и в много по-голяма степен имат обществено значим, отколкото търговски смисъл.

Детайлна информация относно условията на споразумението, както и търговското значение и финансов ефект е оповестена в Приложение 2.2. Принцип на действащо предприятие и Приложение 5.4. Провизии.

4/ Дружеството има сключени договори към 31.12.2023 г. с банкови институции, за предоставяне на обратно финансиране под формата на овърдрафти в размер до 324 700 хил. лв.

Други

Органите на данъчната администрация могат да извършат по всяко време ревизия на Дружеството в рамките на 5 години след края на финансовата година и могат да наложат допълнителни данъчни задължения и глоби. Ръководството на Дружеството няма информация, за каквито и да е обстоятелства, които могат да доведат до потенциални ефективни допълнителни данъчни задължения в значителен размер.

36. СДЕЛКИ И САЛДА СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Дружеството оповестява следните свързани лица:

Предприятие	Държава на учредяване	Основна дейност
--------------------	------------------------------	------------------------

Собственик на капитала на Дружеството, упражняващ контрол (Дружество-майка)

“Български Енергиен Холдинг” ЕАД (БЕХ)

Собственик на капитала на Дружеството-майка

Българската държава чрез Министъра на Енергетиката

Предприятия, които са под общ контрол (предприятия в група)

АЕЦ Козлодуй ЕАД	България	производство на електрическа и топлинна енергия
ВЕЦ Козлодуй ЕАД	България	производство и разпределение на електрическа енергия от ВЕЦ
Интерприборсервиз ООД	България	монтаж и техническо обслужване на автоматизирани системи
АЕЦ Козлодуй - Нови мощности ЕАД	България	експлоатация на ядрено съоръжение за производство на електрическа енергия
АЕЦ Сервиз ЕООД	България	Обслужване на средства за автоматизация
АЕЦ Строителен Надзор ЕООД	България	Оценяване на съответствието на инвестиционни проекти
Булгаргаз ЕАД	България	обществена доставка на природен газ
Булгартрансгаз ЕАД	България	съхранение и пренос на природен газ
Газов Хъб Балкан ЕАД	България	изграждане и опериране на електронна платформа за търговия с природен газ, енергийни продукти, зелени и бели сертификати, въглеродни емисии
Електроенергиен системен оператор ЕАД	България	пренос на електрическа енергия
ЕСО Инженеринг ЕООД	България	Проектиране, консултантска дейност, изграждане на технологии и проекти за енергийни обекти
ЕСО Проект ЕООД	България	Проектиране на енергийни обекти
Булгартел АД	България	осъществяване на далекосъобщения

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Предприятие	Държава на учредяване	Основна дейност
Булгартел Скопие ДООЕЛ	Македония	осъществяване на далекосъобщения
Мини Марица-изток ЕАД	България	добив и продажба на въглища
Национална Електрическа Компания ЕАД	България	производство и обществен доставчик на електрическа енергия
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	България	производство на електрическа и топлинна енергия
ПФК Берое – Стара Загора ЕАД (до 10.03.2022г.)	България	футболен клуб
ТЕЦ Марица изток 2 (9 и 10) ЕАД	България	производство и търговия с електрическа енергия
Национален Енергиен Оператор ЕАД	България	изграждане и експлоатация на съоръжения за електрическа енергия и всички други, незабранени от закона дейности.
Мипроект ЕАД	България	проучвателна, проектно-конструкторска , научно-изследователска и други дейности в областта на открития и подземен добив на въглища
Съвместно контролирани предприятия		
Ай Си Джи Би АД	България	изграждане и експлоатация на газопрееносна система
Южен поток България АД	България	изграждане и експлоатация на газопрееносна система
Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А. – НЕСО С.А.	Гърция	продажба на електроенергия
Асоциирани предприятия		
КонтурГлобал Марица Изток 3 АД	България	производство на електроенергия
КонтурГлобал Оперейшънс България АД	България	експлоатация и поддръжка на топлоелектрическа централа
ЗАД Енергия	България	застрахователно дружество
ПОД Алианц България АД	България	пенсионно осигурително дружество
ХЕК Горна Арда АД	България	строителство на водни електроцентрали

Други свързани лица под общ контрол

Предприятията от публичния сектор под общ контрол на Министерски съвет в Република България

Ключов управленски персонал на предприятието-майка към 31.12.2023 г.

Иван Тодоров Андреев	Член на СД на БЕХ ЕАД и изпълнителен директор
Веселина Лъчезарова Канатова – Бучкова	Председател и член на СД на БЕХ ЕАД
Калин Филипов	Зам.- председател и член на СД на БЕХ ЕАД
Диян Станимиров Димитров	Член на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД
Иво Иванов Тодоров	Член на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД

Ключов управленски персонал на Дружеството, считано от 22.08.2022 г. - до 22.04.2024 г.

- Иван Топчийски - председател на Съвета на директорите;
- Деница Златева – изпълнителен член на Съвета на директорите;
- Татяна Петрова-Бояджиева - член на Съвета на директорите.
- Веселин Синабов - член на Съвета на директорите;
- Димитър Спасов - член на Съвета на директорите;

Ключов управленски персонал на Дружеството, считано от 23.04.2024 г.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

- Иван Топчийски - председател на Съвета на директорите;
- Веселин Синабов – изпълнителен член на Съвета на директорите;
- Михаил Милков - член на Съвета на директорите;
- Бянка Рачева - член на Съвета на директорите;
- Марин Филиповски - член на Съвета на директорите;

Продажбите и покупките със свързани лица се извършват по договорени цени. Неиздължените салда в края на отчетния период са необезпечени, безлихвени (с изключение на заемите и отсрочените търговски задължения) и уреждането им се извършва с парични средства. За вземанията или задълженията от/към свързани лица не са предоставени или получени гаранции, с изключение на предоставена гаранционна сума на „Булгартрансгаз“ ЕАД по Договор за достъп и пренос на природен газ, договор за балансиране на природен газ и договор за съхранение на природен газ.

Сделките и транзакциите между Дружеството и неговите свързани лица са както следва:

(А) ПРОДАЖБИ НА СТОКИ	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Дружества под общ контрол		
„Ай Си Джи Би“ АД	192	-
„Булгартрансгаз“ ЕАД	44 542	82 344
Общо	44 734	82 344

Продажбите включват природен газ за балансиране и реализиран природен газ съгласно Правилата за работа на организирана борсова платформа на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД.

(Б) ПОКУПКИ НА СТОКИ И УСЛУГИ	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
Дружество майка		
„Български Енергиен Холдинг“ ЕАД	291	1 206
Дружества под общ контрол		
„Булгартрансгаз“ ЕАД	133 532	156 314
„АЙ СИ ДЖИ БИ“ АД	36 838	8 489
„Булгартел“ ЕАД	7	7
„Газов хъб Балкан“ ЕАД	601	303
Общо	171 269	166 319

Покупките на услуги от „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД включват услуги по споразумение за управление и контрол и други.

Покупките на услуги от „Булгартрансгаз“ ЕАД включват пренос, достъп (капацитет) и съхранение на природен газ и покупки на природен газ за балансиране.

Покупките на услуги от „Ай Си Джи Би“ АД включват услуга по транспортиране на природен газ по газопровод IGB.

Покупките на услуги от „Булгартел“ ЕАД включват техническа поддръжка.

Покупките на услуги от „Газов Хъб Балкан“ ЕАД представляват такси за осигурен достъп до платформата за търговия с природен газ.

(В) НАЧИСЛЕНИ РАЗХОДИ ЗА БАНКОВИ КОМИСИОННИ И НЕУСТОЙКИ	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

Дружества под общ контрол		
“Български Енергиен Холдинг” ЕАД	467	528
„Булгартрансгаз“ ЕАД	-	91
Общо	467	619

Начислените разходи за банкови комисионни към БЕХ ЕАД са във връзка със поддръжка на банкова гаранция по Дело СОМР/В1/АТ.39849 – ВЕН gas.

(Г) ВЗЕМАНИЯ ПО ПРОДАЖБИ НА СТОКИ И УСЛУГИ

КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ

	2023 г.	2022 г.
Дружества под общ контрол		
„Ай Си Джи Би“	12 595	
“Булгартрансгаз” ЕАД	28 747	31 961
Общо текущи вземания	41 342	31 961

Вземането от „Булгартрансгаз“ ЕАД представлява финансово обезпечение под формата на кредитен лимит, предоставена гаранция във връзка с договор за достъп и пренос на природен газ по газопреносната мрежа и договор за балансиране, сключени с „Булгартрансгаз“ ЕАД, както и търговско вземане за услуги по балансиране, уредено през м. януари 2023 г.

(Д) ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ПОКУПКИ НА СТОКИ И УСЛУГИ

КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ

ТЕКУЩИ	2023 г.	2022 г.
Дружество майка		
“Български Енергиен Холдинг” ЕАД	20	16
Дружества под общ контрол		
“Булгартрансгаз” ЕАД	4 105	6 774
“Булгартел” ЕАД	1	1
„Газов хъб Балкан“	55	77
„АЙ СИ ДЖИ БИ“ АД	4 513	3 395
Общо текущи задължения	8 694	10 263

Задължения към „Булгартрансгаз“ ЕАД са свързани с получени текущи услуги по достъп, пренос и съхранение на природен газ и текуща доставка на природен газ за балансиране.

Задълженията към „Ай Си Джи Би“ АД включват услуги по пренос на природен газ.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

(Е) ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ЗАЕМИ	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ	
	2023 г.	2022 г.
НЕТЕКУЩИ		
Краен собственик - Министерство на енергетиката		
В началото на периода	806 085	-
Получен заем в пари	-	695 305
Начислени разходи за лихви	8 291	6 085
Получен заем срещу прихващания с насрещни задължения по ДДС	-	104 695
Начислени разходи за лихви, рекласифицирани в текуща част	(14 376)	-
Задължение по получен заем в края на периода	800 000	806 085
Дружество майка - Български енергиен холдинг ЕАД		
В началото на периода	-	-
Получен заем, рекласифициран от текуща част	370 000	-
Задължение по получен заем в края на периода	370 000	-
ОБЩО НЕТЕКУЩИ ЗАЕМИ	1 170 000	806 085
ТЕКУЩИ		
Краен собственик - Министерство на енергетиката		
Начислени разходи за лихви, рекласифицирани в текуща част	14 376	-
Начислени разходи за лихви	8 566	-
Задължение по получен заем в края на годината	22 942	-
Дружество майка - Български енергиен холдинг ЕАД		
Получен заем през годината	405 000	852 509
Плащания по получен заем през годината	(492 515)	(192 509)
Рекласифициран заем в нетекуща част	(370 000)	-
Начислени разходи за лихви за годината	21 322	6 455
Платени лихви през годината	(21 878)	(5 899)
Прихващания с насрещни задължения за дивидент	-	57 515
Задължение по получен заем в края на годината	260 000	718 071
ОБЩО ТЕКУЩИ ЗАЕМИ	282 942	-

1/ През 2022 г. дружеството е получило три заема от компанията - майка с лимити съответно до 200 млн. лв., 60 млн. лв. и 457 млн. лв. Договорените годишни лихвени проценти са 3,275%/3,23%. и срокове за погасяване съответно през м. февруари 2023 г., м. юли и м. декември 2023 г. През 2023 г. падежът на заема от 60 млн. лв. е предоговорен до м. юли 2024г., както и лихвения процент в размер на 3,275%.

През м.април 2023 г. е подписан с БЕХ ЕАД нов договор за кредитна линия с лимит до 200 млн. лв. и падеж със срок м. април 2024 г.

През 2023 г. са предоговорени размерът и срокът на заема от 457 млн. лв., като сумата е намаление на 370 млн. лв. с падеж м. декември 2028 г. Заемите не са обезпечени. Получените средства се използват за оперативни нужди на дружеството и осигуряване доставките на природен газ.

2/ През 2022 г. Дружеството е получило заем от Министерство на енергетиката в размер на 800 000 хил. лв., обезпечен с особен залог на настоящи и бъдещи вземания от „Топлофикация София“ ЕАД.

Заемът е с годишна лихва 2% и падеж на 12.03.2025 г. Главницата и лихвата се заплащат съгласно погасителен план. Лихвите стават дължими от м. февруари 2024 г.

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

(Ж) ДОХОДИ НА КЛЮЧОВ УПРАВЛЕНСКИ ПЕРСОНАЛ

Ключовият управленски персонал включва членовете на Съвета на директорите. Доходите на ключовия управленски персонал на Дружеството са както следва:

	ГОДИНА, ЗАВЪРШИЛА НА	
	2023 г.	2022 г.
Краткосрочни доходи на ключов управленски персонал		
- Разходи за възнаграждения	(561)	(393)
- Разходи за осигуровки	(18)	(22)
Общо	(579)	(415)

Към края на всеки от отчетните периоди, Дружеството няма задължения към ключовия управленски персонал на Дружеството, свързани с техните доходи.

37. СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Между датата на финансовия отчет и датата на приемането му, не да възникнали коригиращи събития.

Възникнали са следните значителни некоригиращи събития:

1/ На 11 януари 2024 г. е подадена жалба от Европейската комисия срещу решението на първоинстанционния съд, с която се иска отмяна на Решението на Общия съд изцяло. Въз основа на жалбата е образувано дело С-14/24 Р пред Съда на Европейския съюз – *Европейска комисия срещу БЕХ и други*. БЕХ-група разполага с право на отговор в срок от два месеца, считано от датата на получаване на жалбата от Европейската комисия.

2/ С допълнително споразумение от м. март 2024 г. между Булгаргаз ЕАД и ТЕЦ Варна ЕАД е уговорено за обезпечение на задълженията, по влязлото в сила решение, ТЕЦ Варна ЕАД да учреди в полза на Булгаргаз ЕАД особен залог по реда на Закона за особените залози, вместо ипотека. За вземания на Булгаргаз ЕАД за осигурен годишен капацитетен продукт и разноски, общо в размер на 3 746 хил. лв., на 10.05.2024 г. между от Булгаргаз ЕАД и ТЕЦ Варна ЕАД е сключена съдебна спогодба, като вземанията са разсрочени с погасителен план.

3/ На 27 март 2024 г. с ПМС № 63 и Решение №210 на Министерски съвет е възложено на министъра на енергетиката да проведе преговори и да придобие от името на държавата, чрез сключване на съответните договори, вземанията на Булгаргаз ЕАД от Топлофикация София ЕАД към 31.12.2023 г. за сума, не по-висока от определената пазарна стойност от независим оценител. С Решение № 279 на МС от 12 април 2024 г. е отменено Решение № 210 на МС от 2024 г.

4/ На 23 април 2024 в Търговски регистър към Агенцията по вписванията е вписан нов състав на Съвета на директорите на „Булгаргаз „ ЕАД:

- Иван Топчийски - председател на Съвета на директорите;
- Веселин Синабов – изпълнителен член на Съвета на директорите и изпълнителен директор ;
- Михаил Милков - член на Съвета на директорите.
- Бянка Рачева - член на Съвета на директорите;
- Марин Филиповски - член на Съвета на директорите;

4/ През м.май 2024 г. „Булгаргаз“ ЕАД стартира две нови тръжни процедури, на които ще предложи част от резервираните капацитети за регазификация, съхранение и пренос на втечен природен газ по Споразумението с турската енергийна компания BOTAŞ BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş. С тези тръжни процедури се цели реализация на резервираните капацитети и намаляване на разходите за неизползван капацитет.

Първият търг е с предмет: предоставяне на услуга по регазификация, съхранение и пренос на доставен от участниците втечен природен газ на терминали в Турция до ВТТ България (виртуална търговска точка).

БУЛГАРГАЗ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

(Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго)

“Булгаргаз” ЕАД предлага услугата в два варианта: за период от 6 месеца, считано от 01.07.24 г. или за година, считано от 01.01.25 г. за следващите 5 години.

Втората тръжна процедура е за прехвърляне на права и задължения по сключеното споразумение с турската компания „Боташ“, които включват услуга по регазификация, съхранение и пренос на доставен от участниците втечен природен газ на турски терминали до точка на междусистемно свързване Странджа 1/Малкочлар. “Булгаргаз” ЕАД предлага на участниците в процедурата 3 възможни варианта по отношение периода, за който се прехвърлят правата и задълженията. 1 по 5 години и 2 по десет.

5/ През м.май 2024г „Булгаргаз“ ЕАД претендира към „Газпром експорт“ претърпени вреди в размер на над 400 млн. евро в резултат на прекратяването на доставките на природен газ в края на април 2022 г. Съгласно предвидените клаузи в договора, на Газпром експорт е изпратена покана, в срок не по-дълъг от един месец, претенцията да бъде уредена доброволно. В случай, че не бъде постигнато съгласие ще бъде заведено дело пред Арбитражния съд към Международната промишлена палата в Париж. Решението за предявяването на претенцията и нейния размер е взето на база обстояйни финансов и правен анализ.

38. ОПОВЕСТЯВАНЕ СЪГЛАСНО ЗАКОНОВИ ИЗИСКВАНИЯ

Този финансов отчет е одитиран от одиторско дружество „Грант Торнтон“ ООД и одиторско дружество „Захарина Нексия“ ЕООД, на основание договор сключен между „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД и ДЗЗД Одит БЕХ.

Дружеството не начислява суми за независим финансов одит. Консолидираният финансов отчет на „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД съдържа оповестяване за начислените суми за услуги, предоставяни от регистрираните законови одитори за независим финансов одит. През периода регистрираните законови одитори не са предоставяли други услуги.

39. ОДОБРЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Финансовият отчет към 31 декември 2023 г. (включително сравнителната информация) е утвърден за издаване от Съвета на директорите на 30 май 2024 г.